

BÁCSMEGYEI NAPLÓ

XXVII. évfolyam

Szubotica, 1926 SZERDA december 1.

330. szám

Megjelenik minden reggel, ünnep után és hétfőn délelőtt
Telefon: Kiadóhivatal 8—58 Szerkesztőség 5—10, 8—52

Előfizetési ár negyedévre 165 din.

Szerkesztőség: Zmaj Jovin trg 3. szám (Minerva-palota)
Kiadóhivatal: Subotica, Zmaj Jovin trg 3. (Minerva palota)

Törvényhozás és anyanyelv

Ne engedjük minden megjegyzés nélkül elfelejteni egy incidenst, ami az európai kisebbségek politikai történetében az elmúlt napokban felmerült.

Az elmúlt hét egyik napján a francia kamara ülésén a szónoki székre fölépített Hueber, az elzászi német kisebbségek képviselője s ahogy a francia lapok írják: elzászi dialektusban, nevével nevezve a gyermeket: *németül* kezdett beszélni. Az elnök figyelmeztetésére kijelentette, hogy neki joga van azok nyelvén beszélni, akik őt ide küldték. A kamara elnöke szavazásra tette fel a kérdést, mire a kamara többsége úgy döntött, hogy a törvényhozásban csak francia nyelven szabad beszélni. Az elzászi kisebbségek képviselője erre tiltakozása jeléül elhagyta az üléstermet.

A sovíniszta fellángolás ne siessen az általánosítással: ime Franciaországban sem engedik szóhoz a kisebbségek anyanyelvét. Figyeljük csak meg, hogy mi történt Párisban és képzeljük el, mi történne, mondjuk, Bukarestben, ha egyik magyar nemzetiségű képviselő vakmerősége odáig vetemednék, hogy merné magyar szóra kinyitni száját.

Párisban nem sértették meg becsületében, nem vágták fejéhez, hogy hazaáruló, nem zárták ki az ülésekről azt a képviselőt, aki a »bosch«-ok nyelvén szólalt meg a francia törvényhozásban. A kamara elnöke nem is érzett magában hivattottságot, hogy döntsön abban a kérdésben, francia képviselő felszólalhat-e német nyelven. A kamara elnöke ebben a kérdésben a döntés jogát a kamarára hártotta s a kamara szavazásának jelenetek és viharos kifakadások nélkül helyezkedett arra az álláspontra, hogy csak a mindannyiok által értett francia nyelven lehet a törvényhozásban felszólalni.

A kisebbségi kérdés nemzetközi probléma s miután az államhatároknak a kisebbségekkel szemben tanúsított magatartása gyakran a vezető európai államok kormányzatainak felfogásán mulik, nem lehet közömbös az európai kisebbségek életére, hogy a francia közvélemény milyen *izelítőt* kap a kisebbségi kérdésből. Ha szabadna triviálisnak lenni, azt mondanánk: jól néznénk ki, ha a francia közvélemény a magyar kisebbségek panaszait és sérelmeit az elzászi képviselő magatartásának szemszögéből vizsgálná. Hol vagyunk mi még attól, hogy azt panaszoljuk, ami miatt az elzászi németek képviselője elhagyta a kamarát, milyen messzeségek, jogban, közszellemben, alkotmányosságban milyen távolságok választanak el bennünket attól a lehetőségétől, hogy egyáltalán elhagyhassuk a beogradi nemzetgyűlés üléstermét. És milyen fogadtatásban részesülne az a magyar anyanyelvű képviselő, aki igényelné a maga számára azt a jogot, hogy a maga és küldői anyanyelvén szólaljon fel?

Ne legyen félreértés: mi sem ismerjük el a kisebbségeknek azt a jogát, hogy képviselőik útján anyanyelvükön szólaljanak meg a törvényhozásban. Aki a parlamentbe

bekerül, az tartozik tökéletesen tudni az államnyelvet. A parlament nem lehet Berlitz-iskolája az országban élő valamennyi nemzetiségnek, az állam nemzeti szuverénitását is sértené, ha a törvényhozó testület bábeli zűrzavarában tárgyalna. *Mi nem magyarul, de a legtökéletesebb s a legirodalmibb szerb nyelven szeretnénk felszólalni a beogradi nemzet-*

gyűlésen s a legmegelégedettebb állampolgárai leszünk hazánknak, ha csak az iskolában, alsófokú közigazgatásban és elsőfolyamodású bíróságok előtt ismerik el az anyanyelv szabad használatának jogát.

Ugy érezzük azonban, valamit kellene tenni az európai kisebbségeknek annak érdekében, hogy ne az elzászi Hueber sérelmeivel azo-

nosítsa az európai közvélemény a mi sérelmeinket s hogy annak a tévedésnek ne lehessünk áldozatai, mintha az elzászi németek jogával, sérelmével és törekvéseivel lehetne felmérni az európai kisebbségek sérelmeit és törekvéseit. Ha mi csak azt panaszolhatjuk majd, amit Hueber sérelmezett, akkor nekünk már egyáltalában nem lesz sérelmünk.

Olasz területen találkoznak a nagyhatalmak külügyminiszterei

A svájci hatóságok nem mernek felelősséget vállalni Mussolini életéért

Párisból jelentik: A *Matin* a külügyminisztérium minden cáfolata ellenére keddi számában újból leszögezi, hogy *Briand, Chamberlain, Stresemann és Mussolini között tárgyalások vannak folyamatban a négy külügyminiszternek a közel jövőben megtartandó közös konferenciájáért* illetően. A lap szerint valószínűleg szerdán már nyilvánosságra kerül a külügyminiszterek megállapodása és

valószínű, hogy a külügyminiszterek tanácskozását olasz területen Tessin tartomány valamelyik városában tartják meg.

Eleinte Genfét vették tervbe a konferencia színhelyéül, később azonban a svájci hatóságok kérésére inkább egy olasz várost kerestek, mert

Svájc nem volt hajlandó felelősséget vállalni Mussolini életbiztonságáért.

Londoni jelentés szerint az angol külügyminisztérium cáfolja a külföldi lapoknak azt a híret, amely szerint Chamberlain közvetít Mus-

solini és Briand közt a négy nagyhatalom külügyminiszterének konferenciája ügyében. A külügyminisztérium nyilatkozata még megállapítja, hogy Chamberlainnak semmi kifogása sincs a konferencia ellen, mert meg van győződve arról, hogy

az európai függő kérdésekben a személyes tárgyalások sokkal inkább vezetnek eredményre, mint a hosszadalmas diplomáciai tárgyalások,

amelyek a megegyezést csak késleltetik.

Radics ismét felborította a helyzetet

Pasic Nikola és még három volt miniszter bíróság elé állítását követeli és bejelenti, hogy pártja december 7-ikén döntő csapást fog mérni a korrupcióna

A Dom cikke az adamsthali afférról

Davidovics kétórás kihallgatása a királynál

Beogradból jelentik: Az amugy is labilis kormánykoalíció ismét *súlyos válságba jutott Radicsnak a Dóm*ban megjelent cikke miatt, amelyben a horvát parasztpárt vezére teljes neve aláírásával ismerteti a Pasic Ráda-afférról és

azt követeli, hogy Pasic Nikolát, Jankovics Velizárt, Sztojadinovic Milánt és Kojics Dragutint a parlament adja ki a bíróságnak.

A cikkben Radics ismerteti az adamsthali gyár ügyét és megállapítja, hogy Jankovics Velizár akkori közlekedésügyi miniszter, Sztojadinovic Milán akkori pénzügyminiszterrel együtt kifizette az adamsthali gyár ötvenmillió csehkoronás követelését anélkül, hogy a számlákat megvizsgálta volna. Az ügyet Jankovics Velizár a minisztertanács elé vitte, ahol Pasic Nikola akkori miniszterelnök az utalványt aláírta. A gyár önként harminc százalék engedményt ajánlott fel — írja Radics — de Jankovics Velizár ezt nem fogadta el, sőt huszonhárom százalékkal többet fizettek ki a gyárnak, hogy a provízió annál nagyobb legyen. Pasic Ráda ilyen módon tízmillió dinárt keresett.

Pasic Nikola épugy, mint Sztojadinovic Milán, Jankovics Velizár és Kojics Dragutin ezért morális és politikai felelősséggel tartoznak.

Ennek alapján követeli Radics, hogy úgy Pasicot, mint a többi három

volt minisztert adja ki a parlament a bíróságnak annak megállapítása végett, hogy nincsenek-e az ügynek büntügyi vonatkozásai.

Ami Pasic Rádát illeti — folytatja Radics — a parlamentnek fel kell szólítania a kormányt, hogy adja őt át az ügyészségnek. Tisztességes emberek szerint ez természetes, de nem a korrupciók szerint.

Ezek azt hiszik, hogy december hetedikén többségük lesz, de tévednek. December hetedikén a tisztesség fog győzni a korrupció felett

— fejezi be cikkét Radics István.

Radicsnak ez a szokatlanul éles támadása Pasic és környezete ellen politikai körökben óriási feltűnést keltett és biztosra veszik, hogy a helyzet ezáltal olyan akut stádiumba jutott, amelyből az eddigi kompromiszsumos alapon nem igen kínálkozik kibontakozás. Maga

Radics István kedden reggel Beogradba érkezett és a pályaudvaron kijelentette az újságíróknak, hogy a Dom-ban megjelent nyilatkozatához nincs semmi hozzáténi valója, azt teljes egészében fenntartja.

A minisztertanács keddi ülésén a kormány a politikai helyzettel foglalkozott és szöbakerült Radics nyilatkozata is. A minisztertanács ülés után Uzunovics az udvarhoz ment. Visszajövet kijelentette az újságíróknak, hogy csak az udvari miniszterrel tárgyalt.

— Mit szól miniszterelnök ur, Radics nyilatkozatához? — kérdezték az újságírók.

— Ez az *ankétbizottság dolga. Annak a jelentését kell bevárni, hogy véleményt alkothassunk.*

Davidovics a királynál

Davidovics Ljuba, a demokrata egyesülés elnöke, kedden délután négy órakor kihallgatáson jelent meg a királynál, akinek szobájából hat órakor távozott. Davidovics távozásakor kijelentette az újságíróknak, hogy magánügyben volt Öfelségénél, mindazonáltal politikai körökben az *audienciának nagy jelentőséget tulajdonítanak* és azt összefüggésbe hozzák a koncentrációs kormány alakításának tervével.

Szerdán Korosec Antunt, a szlovén néppárt vezérét fogadja Öfelsége kihallgatáson. A kihallgatásról részleteket nem hoztak nyilvánosságra.

Kumanudi lemondott mandátumáról

Kumanudi Koszta dr. beogradi polgármester kedden bejelentette Trifkovic Márkónak, a parlament elnökének, hogy lemond képviselői mandátumáról. A lemondás — mint ismeretes — a verifikációs bizottság ama döntése alapján vált szükségessé, hogy Kumanudinak három napon belül nyilatkoznia kell, vajon a polgármesteri állást, vagy a képviselői mandátumot tartja-e meg.

KISEBBSÉGI ÉLET

Szent-Ivány József, a szlovenszkói magyar nemzeti párt vezére a parlament költségvetési vitája során hosszabb beszédet mondott, melyben a párt követeléseit sorolta fel. »A magyar nemzeti párt követelése — mondotta — a kiutasítások, állampolgárság és illetőség kérdésének rendezése, a bírói járások sérelmes területi változásának megoldása, az elbocsátott tisztviselők és nyugdíjasok ügyének rendezése, magyar nemzetiségű tisztviselők kinevezése, illetve véglegesítése, egyházpolitikai kérdések, egyebek között a kongruatörvény novel-lálása, a kongrua felemelése, a felekezeti tanítók és tanárok ügye, a katolikus célvagyon kiadatása stb., a magyar egyesületek alapszabályainak jóváhagyása, a nyelvrendelet módosítása, iskolai és kulturális ügyek, részletes program, az 1919. évi 189. számú törvény végrehajtása, az állampolgársági nevelésről szóló törvény végrehajtása, a társadalmi kulturmunka állami támogatása és a nemzetiség szerint megosztó iskolatáncok felállítása Szlovenszkóban és Ruszinszkóban, a földreformnak a párt programjának megfelelő szellemben való rendezése és minden nemzeti politikától mentes végrehajtása, mezőgazdasági követelések stb., a mezőgazdasági külön követelése, az ipar követelése, a magyar és német pénzügyi szanálása, a közigazgatási bíróság hatáskörének a kibővítése, Ruszinszko autonómiája és a vele kapcsolatos kérdések, adóügyek.«

*

A csehszlovák költségvetés egyébként súlyos próba elé állította a magyar pártot, mely komolyan fontolóra vette, hogy továbbra is támogassa-e a kormányt. A párt parlamenti klubja a szavazás előtt ülést tartott, melyen a következő döntő határozatot hozta: »A magyar nemzeti párt a kormánnyal folytatott tárgyalásokra megállapítja, hogy a klub aktivista politikai iránya elérkezett ahhoz az előrelátott állomáshoz, mikor a jövődöntő politikának kérdésében elhatározó lépésekre van szükség. A klub a költségvetés megszavazásában nem vesz részt és amidőn várakozó álláspontra helyezkedik, az országos pártvezetőséghez fordul a további teendők megállapítása végett.«

*

Az erdélyi magyar párt nevében Sándor József képviselő a bukaresti parlament hétfői ülésén deklarációt olvasott fel, melyben a párt álláspontját szögezik le a felirati vitában. A deklaráció szövegét így hangzik: »A minden irányban békét, nyugalmat és fejlődést kereső trónbeszéd nyolc év óta először említette a kisebbségi kérdést is, amely közjogi tényért köszönettel tartozunk Öfelségének és a kormánynak. Szerettünk volna ugyan többet hallani, azonban a választási kartell miatt olyan ellenséges indultalattal viseltettek irántunk némely parlamenti és publicisztikai tényezők, hogy nyolc év után a belső konszolidáció egyik jeleként kell elkönyvelnünk a trónbeszéd ránkvonatkozó kijelentését is. Mi minden irányban vállaljuk a kormánnyal kötött választási kartellt, amely a következőket tartalmazza: »A magyar párt akciószabadságának teljes fentartása mellett kijelenti, hogy hajlandó támogatni a mindenkorai kormánynak az ország konszolidációja érdekében kifejtendő munkásságát mindaddig, amíg a kormány működése a magyar kisebbség érdekeivel összhangzásban lesz.« Azt hisszük, ez az a minimum, amelyet egy alkotmányos, modern államban a kisebbségek megkövetelhetnek, mert az ország egyharmadát kitevő népréteg kívánságaival az ország nyugalma és fejlődése érdekében számolni kell. Ami a jelen kormányhoz való viszonyunkat illeti, tény, hogy mi az alkotmány értelmében választási kartelt kötöttünk és azt becsületesen be is tartottuk. De ugyanezt várjuk a másik oldaltól is, főleg azért, mert most fog kiderülni, hogy egyáltalán lehet-e román politikai pártokban bízni. Rá kell mutatnunk közéletünk két nagy betegségére: a végrehajtási utasítások és rendeletek nálunk eltérnek a törvény eredeti szövegétől, második pedig, hogy a végrehajtó közegek önkényes eljárásukban

gyakran államnak képzelik magukat az államban. A kulturális mezőgazdasági, ipari és kereskedelmi sérelmeink felsorolását az egyes reszort-ügyek tárgyalásának idejére halasztjuk el. Most csak azt kérjük, teljesedjék felséges királynénknak az amerikai pénzüemberek által rendezett banketten elhangzott egyik felkészítő szava. Az amerikai bankár a következőket mondotta: »Felsőged hazáiban jelenté-

keny számu kisebbségek vannak, amelyek az újonnan kapott és leghaladotabb területeken laknak. Kívánatos, hogy magának Romániának érdekében Felsőged miniszterei arra törekedjenek, hogy eleget tegyenek a nyert alattvalók jogos kéréseinek, tiszteletben tartva a velük született tradíciókat és biztosítva számukra azt, amit Amerikában ugy fejezünk ki, hogy egyenlő alapon való együttélés.«

Kiéléződött a helyzet a francia kormány és az állami tisztviselők között

Poincaré meg akarta akadályozni a tisztviselők évi kongresszusának megtartását

Párisból jelentik: A tisztviselők és a kormány között állandóan fokozódik a feszültség. Az állami tisztviselők szövetsége november 29-től december 1-ig akarta megtartani az évi kongresszusát, Poincaré miniszterelnök azonban az utolsó pillanatban rendeletet adott ki, amelyben megtiltja a hatóságoknak, hogy a kongresszus résztvevőinek erre a három napra szabadságot adjanak. A rendelet értelmében a tilalom ellen vétők ellen fegyelmi eljárás indul meg. Poincaré azzal indokolja ennek a rendeletnek a kiadását, hogy a tisztviselők szervezete a kongresszus dátumát nem közölte a kor-

mánnyal, amit a kormány az államhatalommal szemben tanúsított tiszteletlenségnek tart.

A rendelet következtében a tervezett három nap helyett az állami tisztviselők vasárnap tartották meg kongresszusukat, amelyen határozati javaslatot fogadtak el és ebben erélyesen tiltakoztak az ellen, hogy a kormány beleavatkozik a tisztviselők szervezetének belső ügyébe. Az állami tisztviselők szövetségének vezetősége egyébként érintkezésbe lépett a szociáldemokrata párttal, a melynek több képviselő tagja interpelláció formájában szóvá teszi a kamarában a tisztviselők sérelmeit.

Két újabb letartóztatás történt a debeljácsi rablógyilkosság miatt

Nagy János édesanyját és Vernyacski sofför vadházastársát beszállították a pancsevői ügyészség fogházába

Pancsevőről jelentik: A debeljácsi hármias rablógyilkosság ügyében a nyomozás újabb szenzációs eredményt hozott:

a csendőrség letartóztatta Nagy János cipész édesanyját és Vernyacski házastársát.

A nyomozó hatóságok hetekig kutatták, hogy Klein Mátyáséktól elrabolt holmikat hova rejtették el. A letartóztatásban levő Nagy János és társai erre vonatkozólag ugy a csendőrségen, mint a vizsgálóbíró előtt megtagadtak minden vallomást. A nyomozás kezdetben semmi támpontot nem talált, később azonban fölmerült az a gyanu, hogy

Nagy János édesanyja és Vernyacski sofför felesége tudott a rablógyilkosságról és az elrabolt holmik elrejtésében is résztvettek.

A csendőrség a komoly gyanuokok alapján letartóztatta a két asszonyt, akik tagadták, hogy tudtak a rablógyilkosságról és tudják, hogy az elrabolt holmik hol vannak. A csendőrség Nagy János édesanyját és Vernyacskinét beszállította a pancsevői ügyészség fogházába. A letartóztatások Debelyácsán nagy feltűnést keltettek.

Az egyik tettes, Nagy János édesanyja, mint ismeretes, nemrégiben felakasztotta magát, azért, mert állítólag nem tudta elviselni azt a szégyent, amit fia hozott a családra. Az újabb körülmények ezzel szemben azt a feltevést igazolják, hogy Nagy Jánosné valószínűleg beavatta férjét is a titokba és az öreg ember, aki becsületben öszült meg, nem akarván büntársá lenni feleségének inkább a halált választotta.

A román kormány megakadályozza Károly extrónörökös visszatérését

Hivatalos közleményben jelenti be Averescu és Bratianu a volt trónörökös elleni állásfoglalást — Ferdinánd király állapota lényegesen javult

Londonból jelentik: A British United Press bukaresti jelentése szerint Averescu miniszterelnök és Bratianu, a liberális párt vezére hivatalos közleményt adtak ki, a melyben hangsúlyozzák, hogy ugy a kormánypártok, mint a liberális párt minden eszközzel meg fogják akadályozni Károly volt trónörökös Romániába való visszatérését.

A hivatalos közlemény szerint a trónörökös kérdésében kizárólag a parlament január negyedik határozata irányadó, amelynek értelmében a király elhalálása esetén a koronatanács veszi át a legfőbb állami hatalom gyakorlását. Mária királyné visszatérése az előjelek szerint késedelmet fog szenvedni, mert a Berengaria, amelyen a királynő utazik, az Atlanti-óceá-

non dühöngő heves vihar következtében nem tudja megközelíteni Cherbourg kikötőjét. A királynő egyébként a hajón hétfőn rádiogramot kapott, amelyben

maga Ferdinánd király tudatja, hogy lényegesen jobban érzi magát.

Mint Budapestről jelentik, az Estlapok kiküldték Bukarestbe Pásztor Árpádot, a kitűnő magyar újságíró, hogy személyes tapasztalatai alapján számoljon be a romániai helyzetről. A kiküldött tudósító első távirata kedden érkezett Budapestre és az a következőképpen hangzik:

— A nyugalom általában, a király betegsége nem olyan komoly, mint azt a világsajtó hirteltette. A politikai helyzet normális.

minden állami és községi hatóság

szabályosan működik. Meggyőződésem arról, hogy szerzte a világon Romániáról elterjedt hírek nem lelelnek meg a valóságnak. Ezek a rémhírek rendkívül sok újságíró csöditettek ide, francia, angol, német és olasz laptudósítókat, akik azonban már az első nap láthatták, hogy nyugtalanságra nincsen ok.

Újabb bukaresti jelentés szerint a nemzeti parasztpárt hivatalos lapja, a Románia szokatlanul heves hangon kritizálja a belügyminiszternek azt a rendeletét, amely szerint

a király egészségi állapotáról és a trónörökös kérdéséről a lapoknak nem szabad írni.

A rendelettel kapcsolatban a lap a többek közt a következőket írja:

— A nemzeti parasztpárt nyugodtan vár tovább. Megvárja, vajjon milyen kétségbeesett rendszabályokat foganatosít a kormány és a Bratianu-párt a közvélemény szavának elnyomása érdekében. Számolni kell azzal, hogy

már jönnek a tömeges letartóztatások, a határzár, a rendőrség és katonaság felvonulása.

El vagyunk készülve rá, hogy néhány nap múlva már egy madár sem repülhet át a román határon.

A cikk politikai körökben óriási feltűnést kelt, mert a sorok között azt vélik kiolvasni, hogy

a parasztpárt, amely hétfőn foglalkozott a politikai helyzettel, Károly extrónörökös visszatérése mellett foglalt állást,

ami óriási újabb bonyodalmakra vezethet.

Az angol bányamunkások

kerületenkint megegyeztek a bányatulajdonosokkal

A legközelebbi napokban megszűnik Angliában a kivételes rendelkezések érvénye

Londonból jelentik: Jorkshyre bányász szakszervezete hétfő este aláírta a bányatulajdonosokkal kötött béregezményt, amelynek értelmében a bányamunkások haladéktalanul megkezdik a munkát. A seffieldi bányakerületben is

a bányászok megkötötték a megállapodást hét és félórás munkaidő alapján.

Az egyezmény érvénye három évre szól. Délwales bányakerületében a bányamunkások maguk szőlítették fel az ottani bányászszövetség vezetőit, hogy vegyék fel újra a tárgyalásokat, amelyet a múlt héten megszakítottak.

A legtöbb bányakerületben kedden már a bányamunkások hetven százaléka jelentkezett munkára.

A munka már normálisan folyik mindezekben a kerületekben és a tárnákban a normális napi mennyiséget termelik. A termelés nagyarányú növekedése folytán

A bányatulajdonosok a szén árát már leszállították.

Az alsóház hétfő esti ülésén a kivételes rendelkezések időtartamát további egy hónapra meghosszabbították. A belügyminiszter kijelentette, hogy

a kivételes rendelkezések azonnal érvényüket veszítik, ha a bányamunkások nyolcvan százaléka munkába lép.

Ha ez csütörtökig bekövetkezik — amit valószínűnek tartanak — akkor a kivételes törvény decemberre már nem is lép életbe.

Milyen Moravetz Albumok kaphatók még?
Zongorá: a 4 kötet, mindegyik kötet más-más tartalommal és egy hegedű, valamint cimbalom füzet is.
Szállítja a
Bácsmegeyi Napló zeneműosztálya.

NAPRÓL NAPRA

Ahol a poloskák még tisztelik

A távoli Indiából érkezett az az érdekes hír, hogy egy gazdag bankár végrendeletében négyszázezer dollárt hagyott arra a célra, hogy az Indiában rendkívül népszerű és nagy tiszteletnek örvendő vörös poloskáknek menhelyeket létesítsenek. Bármennyire is hihetetlen ez a hír és bármennyire is hihetetlen az a hír is, amely szerint már eddig kétszáz menhelyet állítottak fel a vörös poloskák számára, az tény, hogy a poloskáknek a fakírok birodalmában nagy-szerű, sőt irigylésre méltó dolguk van. (Itt jegyzem meg, hogy mifelénk Európában sem lehet okuk a bevitelét, nem kell félniük a népszerű Ditrichsteintől, mert nem adnak neki beutazási engedélyt. A menhelyeken tanyázó poloskák ellátásáról is hatóságilag gondoskodnak. Közélmézik őket. Óránként két dollárt kap az, aki hajlandó egy éjszakát a menhelyen aludni. Sőt, hogy tovább menjünk, biztosítják a szent áhitattal körülövezett ragadozók testi épségét is. Aki egy polost véletlenül a másvilágra találna küldeni, szigorú büntetést kap. Ravaszok ezek a hinduk. Menhelyeket állítanak fel a poloskák számára, szépen összerelik őket és azontul békében van tőlük minden lakás, minden hotel és vasúti fülke. Mert majd bolond lesz valamelyikük is elhagyni otthonát, hogy idegenben falhoz kenik.)

Akit Van Dyck fia tett jövő

A párisi lapok humoros történetet reprodukálnak, hogyan csapott be egy életrevaló párisi fiatalember egy amerikai dollármilliomost. Az amerikai nemrégiben érkezett Párisba és egy alkalommal szállodája éttermében megismerkedett egy fiatal párisival, aki mindjárt előadta nagy bánatát. Elmondta, hogy Van Dyck festőművész fia és hogy apja jelenleg Rómában él, ahol az olasz királyt és Mussolinit festi. Jelenleg rendkívül kellemetlen helyzetben van. Az elmúlt éjszaka halt meg imádott fiatal felesége, aki szintén művészfamiliából származott. Apjától már régen nem kapott pénzküldeményt és így arra sincs pénze, hogy feleségét eltemethesse. Az amerikai ott a helyszínen átadott a fiatalembernek háromezer frankot. Másnap

átadott neki háromezer frankot. Másnap délelőtt az ifjú Van Dyck ismét megjelent az amerikaiánál és elmondta, hogy a temetés 12.000 frankba került és nem tudja, honnan teremtesse elő a pénzt. Az amerikai nem csodálkozott azon, hogy milyen drága Párisban a temetés, hanem átadott a fiatalembernek 20.000 frankot azzal a kikötéssel, hogy megadja, ha apja visszaérkezik Párisba. A fiatalember fedezet gyanánt átadta angol csekkönyvét és több aranygyűrűt. Néhány nappal később megszólalt az amerikai telefonja és jelentkezett Van Dyck festőművész, aki közölte az ame-

rikaival, hogy szívesen látja este vacsorára. Néhány óra múlva ismét megjelent az ifjú Van Dyck és elkérte a csekkönyvet, mondván, hogy édesatyja este majd visszaadja. A jelzett helyen természetesen sem az öreg, sem a fiatal Van Dyck nem jelent meg a vacsorához és az aranygyűrűkért Mr. London Hall, az amerikai dollármilliomos a Rue de la Paix egyik ékszerüzletében összesen két és fél frankot kapott. Az amerikai a párisi törvényszéken pört indított úgy az öreg, mint a fiatal Van Dyck ellen, nem gondolva arra, hogy Anton van Dyck, a híres flamand festő 1641-ben elhalálo-

ismeretlen fogalom volt, ma ezer százalékot vetnek ki. Felhívta a közgyűlést, hogy az alispán jelentését fogadják el. Kosztics Szlávko módosí jogzó szólalt fel ekkor és kijelentette, hogy a községek vezetőit nem lehet hibáztatni a nagy pótdadók miatt. A községeket megfosztották földjeiktől, a községi épületeket állami hivatalok foglalták el, amelyek éveken nem fizetnek bért és sok más olyan előre nem látott uifajta kiadás merül fel, amelyeket csak a pótdadó fokozásával lehet fedezni.

A vármegye 1926—27. évi költségvetésének tárgyalásánál újból felszólalt Ankiés Bózsó és tiltakozott az ellen, hogy a közgyűlés a költségvetést elfogadja. Kijelentette, hogy Torontál-Temes vármegye törvényhatóságának nincs joga költségvetést adni arra az 1926—27. évre, amikor már az újonnan megválasztott tartományi gyűlés lesz hivatalos költségvetést csinálni. A megye nem rendelkezhetik a beogradi tartomány vagyonával. Követelte, hogy a költségvetést vegyék le a napirendről és a közgyűlés oszljon fel. Rajics Tószó nemzetgyűlési képviselő ellenezte Ankiés indítványát. Belanics Makszó dr. kikindai városi ügyész védte a költségvetést és csodálkozásának adott kifejezést, hogy Ankiés, aki szintén kinevezett tag, egyszerre a kinevezési rendszer ellen beszél. Krsztics alispán részletesen válaszolt a felszólalásokra. Ankiés beszédére azt mondta, hogy ahhoz nincs megijezni valója, mire a közgyűlési tagok egyrészt megtapsolta az alispánt. Ankiés Bózsó ekkor *Diktatura!* felkiáltással elhagyta az üléstermet.

A közgyűlés ezután letárgyalta a napirendet, amelynek valamennyi pontját az állandó választmány javaslatára szerint en bloc elfogadta. Csupán a megyei árvapénzek elhelyezésének kérdése körül volt nagyobb vita. Egy javaslat szerint az árvapénzeket ki kell venni azokból a pénztintézetekből, amelyekben elhelyezték. A közgyűlés úgy határozott, hogy az árvapénzeket továbbra is otthagyja a régi pénztintézeteknél. A megyei költségvetés a pótdadót az eddigi 55 helyett 48 százalékban irányozza elő, az utadó pedig 100 százalék helyett 15 százalékos lesz.

Felrobbant benzinszállító hajók

Óriás tűz egy romániai kikötőben

Bukarestből jelentik: Gyurgyevó dunai kikötőben katasztrófális robbanás történt. Négy benzinnel és olajjal megrakott uszályhajó érkezett a kikötőbe és valószínűleg egy vigyázatlanul eldobott gyufától

a kirakodó állomáson szétömlő benzín felrobbant. A lángok percek alatt átterjedtek az uszályhajókra és hamarosan lángban állt az egész kikötő.

Kétszáz vagonra rugó benzín és petrolium égett el.

A robbanás leszakította a kikötői

A robbanás óriási károkat okozott.

raktárházak tetejét, falak omlottak össze és még a városban is betörték az ablakok.

A lakosság körében óriási pánik keletkezett.

Egy román torpedónaszádnak sikerült elvontatni a kikötőből azokat az uszályokat, amelyek még nem robbantak fel, a Duna másik partjára.

A robbanásnak tizenkét kikötőmunkás és matróz esett áldozatul, hat uszályhajó elégett, kettő pedig erősen megrongálódott. Az anyagi kár százmillió lej.

Lehet-e még megyei közgyűlést tartani?

Becskerekről jelentik: Torontál-Temes vármegye törvényhatósági bizottsága kedden délelőtt tartotta közgyűlését Krsztics Váza alispán elnökletével. A közgyűlés napirendjén ezerkétszáz pont szerepelt, köztük a megyei költségvetés és a megyei utadó.

A napirend előtt felszólalt Ankiés Bózsó becskeréki ügyvéd és követelte, hogy a közgyűlés oszljon fel, mert a tartományi választások kiírása folytán nincs joga többé a kinevezett tagokból álló törvényhatósági bizottságnak a vármegye önkormányzati ügyében intézkedni. Az indítvánnyal szemben Krsztics Váza alispán kifejtette, hogy a választások kiírása még nem jelenti a tartományi önkormányzati testület megalakulását. Minthogy pedig a közigazgatási hatóságoknak kötelességük a kontinuitás fentartásáról gondoskodni, ehhez szükség van a költségvetés

megszavazására és a folyó ügyek elintézésére, így a törvényhatósági bizottságnak joga van közgyűlést tartani. Az alispán választát a közgyűlés tudomásul vette és elhatározta a közgyűlés folytatását.

Ezután Zubkovic Pavle vármegyei főjegyző ismertette a belügyminiszter átiratát, amelyben több törvényhatósági bizottsági tagot felmentett és helyükbe másokat nevezett ki. Krsztics alispán jelentését az 1926. év eseményeiről és a közigazgatás helyzetéről nyomtatásban osztották szét a tagok között. A jelentéshez Weber János, guduricai plébános szolt hozzá. Megállapította, hogy a kitűnően megszerkesztett jelentés valóságos miniszteri expozéval ér fel. Csupán azt kifogásolta, hogy egyes községekben még mindig túlságosan nagy a pótdadó. Olyan községekben, ahol a pótdadó azelőtt

Egy kritikus albumából

Irtó: Baedeker

Az írónak — s különösen a költőnek — olyan boldogító érzései és hangulatai vannak mint senkinek a világon, de olyan szenvedései és fájdalmai is mint semmiféle más halandónak.

A költészet hanyatlásáról beszélt valaki s azon aggodalmának adott kifejezést, hogy az lassankint egészen leánygra jut.

Valaki megjegyezte: — Nem kell félni. Ameddig a nők ki nem halnak, mindig lesznek költők a világon.

Ha az író jobb a könyvénél, akkor vagy az író kivételesen jó ember vagy a könyv rendkívül rossz írás.

Az író (és minden más művész is) csak akkor mondható függetlennek, ha nem gondol a közönségre s nem törődik vele. A kiválósága is sokszor ettől függ s az irodalomtörténeti sorsa is ezen fordul meg. Az igazán nagyok teljesen emancipáltak magukat a publikumtól s né az se lehetne állítani, hogy »fűtyültek rá«, mert észükbe se jutott, hogy egy ilyféle szörnnyállat létezik — a kisebbek, a hatásrautázók s a momentánboldogulók állandóan alkuban vannak vele.

Az író éppen azzal a szisztémával teszi a szépet a publikumnak, mint ahogy a férfi udvarol a nőnek: goromba vele,

»odamondja« neki, szidja. S ezzel bizonyítja a legvilágosabban, mennyire szerelmes beléje.

Az irodalom akkor kezd igazán értékes lenni, mikor a könyveket már bevégezték, tökéletes, világos és minden finomság kifejezésére alkalmas nyelven írják. E tekintetben az irodalom hasonló az országoknál végigömlő folyamokhoz, amelyek csak azon a ponton kezdenek fontosak lenni, ahol hajózhatókká válnak.

Egy tizesztendős könyv sokszor régiebb mint egy százestendős. Csakugy mint az ember. Vannak nyolevanéves aggastyánok, akik fiatalabbak mint a velük egyidőben élő negyvenesztendősök.

Az író nemcsak könyvet, embereket is terem. Vannak embertípusok, amelyeket egyenesen az írónak köszönhetünk s még több olyan, amely írói mintán fejlődött. Werther, Anyegin Eugén, Oblomow, Nyls Lilhe, Hamlet, Hedda Gabler, Maria Grubbe, Madame Bovary, Tartuffe stb. több van amióta a szerzőik megrajzolták őket mint azelőtt voltak. Avagy jobban ismerjük fel s könnyebben vesszük észre őket. Mindenképp a költők termékei, mert az általuk lettek típusokká.

Csak az az olvasó boldog, aki lelkesülni s csak az az okos, aki kritizálni — azaz megkülönböztetni — tud.

Az írónak, mint minden más művésznak, első sorban az a feladata, hogy

gyönyörködtesen s nem az, hogy tanítson. Ha emellett tanít is bennünket, akkor az különös érdeme neki és különös szerencsénk nekünk.

Ha csupa jó könyvek jelennének meg (magasszínvonalú és örökbecsű művek), a kritikusok boldogan konstatálnák, hogy az irodalom virágzik és örvendetes lendületnek indult, a közönség pedig elkedvetlenedve panasználja, hogy nem tudja, mi leli az írókat, már nem irnak semmi olyat, amit érdemes elolvasni s hogy a litteratura napról-napra sajnálatosan hanyatlik.

Az az író, aki a maga gyönyörűségére ír, a legkönnyebben éri el, hogy a közönséget is tudja gyönyörködtetni. Az pedig, aki egyenesen a publikum tapsaira utazik — ha csak nem nagyon gyakorlott »routinier« — ritkán éri el a célját. *Man merkt die Absicht* — gondolja az olvasó és más íróhoz fordul.

Írók hiúságáról volt szó s valaki így szolt:

— Ez az A. távolról sem olyan hü mint B.

— Ugy van — felelte rá egy másik — de nem is olyan tehetségtelen.

Aki új formában tud megírni valami régit, az sokszor eredetibb írónak bizonyul mint az a kollégája, aki egészen újat nyújt régi köntösben. S ez minden művészetnél így van. Még a szónoklatnál is.

Az olvasó (és néha valóságos gyűlö-

lettel) haragszik az íróra, aki nincs vele egy véleményen. Az író ellenkezőleg azt az olvasót keresi és kedveli, aki ellenkező nézetet van vele. Ez az ő igazi közönsége. S ez jogosítja föl arra, hogy irjon. Mert mi értelme és mi értéke volna annak, ha azt írná, amit olvasója úgy is elgondol s ha arra akarná kapacitálni, a miről az már különben is meg van győződve?

Ha valaki jól ír és nem úgy mint mások, az már kitűnő író.

Ha az író tízedrész annyit kellemetlenséggel kedveskedne valamelyik ismerősének mint amennyit »odamond« a közönségnek, bizonyos, hogy párbaj lenne belőle. Az olvasó nyugodtan türi. Mert azt hiszi, hogy a szomszédjáról van szó.

A lírai költő mindig s a legtöbb író az írásaiban igen gyakran magával foglalkozik s az önportréját festi. De a hasonlatosság a legtöbbszor olyan csekély, hogy az arcképből senki se ismer rája. A piktorok önarcképei (tessék megnézni őket a firenzezi Uffiziákban!) azért sikerülnek sokkal jobban, mert ők — hiába! — jobban tudnak festeni.

Mikor az írónak nem sikerül valami, akkor annak — mint ő gondolja — sohasé az elégtelen tehetsége az oka, hanem valamely más körülmény. Az író a saját szemében mindig tehetséges.

Írók és közönség sohasé méltók egymáshoz. Az egyik mindig jobb (vagy rosszabb) a másiknál

CIRKUSZ

Lemaradtam
a Nobel-díjrólIrt: Hekuba Aladár, a Nobel-díj
ezidei nyert se

— Nincs a természetben vesztes csak én! — mondom én: Hekuba Aladár, ha idéztem szabad költőtársamat, Katona Józsefet. Már pedig miért ne idézhetném? Írók közt az ilyesmi bevett szokás. Ismertem írókat, akik egész oldalakat idéztek egy arcizom rándulás és a forrás megnevezés nélkül. Egy rosszul sikerült preferenc játszma után, amely ellenfeleimnek megszámlálhatatlan poenplaszokat eredményezett, stilusosabb idézet nem hagyhatta el ajkamat:

— Nincs a természetben vesztes csak én! Szakadt a sóhajlás keblemből, ama ősi magyar daccal, amely nálam a fizetési készséget pótolta. Partnereim mély tisztelettel álltak fel az asztaltól, meghajtották magukat és eltávoztak. A költő (én: Hekuba Aladár) egyedül maradt az asztalnál, amely zöld posztóval volt leterítve. Egyedül a kártyákkal és tengerbátomatmal. Ezek a magába merülés percei. A költő fantáziája ilyenkor elszabadul és szép színes álmokat lát. Peruanszozni kezdett, erősen arra gondolván, ha a kártyák sorban szabályszerűen kirakodnak, úgy a sors ezzel adja tudomására, hogy szerénységét fogják kitüntetni a Nobel-díjjal. Már hónapokkal ezelőtt kiszámította ugyanis, hogy rajta már csak a Nobel-díj segíthet, az a százezer svéd korona, amelyről semmikép sem mondhat le. Herczeg Ferenc is pályázott a Nobel-díjra? Hát aztán, nagyon sajnálom, de nem látom, hogy Herczeg miért volna érdemesebb, mint teszem Hekuba, a nagy Hekuba? Herczeg Ferenc zrotípusa annak, hogy milyenek nem szabad lennie egy Nobel-díj jelöltnek. Zárkóztam mágnás lélek, a reakciós, uszító. Hekuba Aladár, az más, nem de kedves Nobel, ő a te embered? Egy kedves író, akinek nevét az egész világon ismerik. Minden művelt család asztalán helyet foglalnak Hekuba Aladár művei, amelyekből üdv és áldás árad az egész emberiségre. Micsoda tulzott buzgalom az a hivatalos magyar körök részéről Herczeg Ferencet kijátszani egy Hekuba Aladárral szemben? Személyes sértésnek veszem, hogy Herczeg Ferenc neve egyáltalán kombinációba kerülhetett. Hadd vigye inkább Shaw Bernát. Ha már Aladár nem, legyen Bernáté, akinek érdemeit — konkurrenciá ide vagy oda — nem lehet elvitatni. Só Bernátot bátran egy sorba lehet állítani Hekubával, sőt vannak sokan, akik Só írásait jobban szeretik olvasni még Hekubaénál is. Ezek azonban többnyire angolok, akikről szintén megvan a véleményem.

A kártya szerint nekem kellett kinyerem a Nobel-díjat. A pasziónsz soha nem csal és én kiraktam sorba a kártyákat, tehát joggal éreztem magam a Nobel-díj reménybeli nyertesének.

Mennyi gondom vilt, hogy és mikép osztom fel a százezer svéd koronát. Ezentul csak svéd koronába fogok kártyázni — határoztam el magam. Egy nagyobb tétel svéd gyufát vásárolok, mert illik, hogy svéd ipart támogassam. A szabóm iött a számlával. Jó lesz ha svéd koronával fizetek? — kérdeztem tőle.

— Windischerätz-féle svéd koronával? — érdeklődött a szabó. Mire ki dobtam. Hogy mer egy ilyen kecske egy Nobel-díjjal pályakoszorúzott íróval szemtelenkedni. Érdemes híres írónak lenni Szubotícán?

A pincértől csak svéd pancsot rendeltem. Sixól! Egyre több és több svéd pancsot üritettem Nobel-apám egészségére. Beiratkoztam a svéd tornára és vártam a nagy napra. A döntés napjára. Hát ez is bekövetkezett.

Siettem kiírkozni a svéd tornából, több svéd pancsot nem iszom. svéd gyufát nem veszek, jó nekem a büdös kénes gyújtó is. Hekuba Aladár, a híres Hekuba Aladár lemaradt a Nobel-díjról, miként egy rossz versenylő. Hála istennek — ezt elcélzattal állapítom meg — Herczeg Ferenc is untaughaló lett. Shaw Bernát, aki, mint hailandó vagyok elimerni egész szépen indul az írói pályán és nagy jóvőt ísokol nekí — nverte meg a Nobel-díjat.

No de mit tesz egy ilyen angol író. Levelet írt a svéd Akadémiának, hogy a kitüntetést elfogadja ugyan, ellenben a százezer koronáról lemond. És pedig azzal az indokolással, hogy őt az olvasói

tartják el. Ezt én Hakuba Aladár is elmondhatom magamról. Engem is olvasóim tartanak el. Én, Hakuba Aladár is az írásaimból élek. Időnként írok egy-egy levelet, hogy tisztelt barátom, küldj száz dinárt (nem svédet, a dinár is jó), mire az olvasóm vagy elküldi vagy

nem küldi el a pénzt. És addig-addig díl ezidei vesztese m— taoin hrlduuu irok, amíg valaki mégis elküldi, tehát igaz, hogy én Hakuba Aladár is a Nobel-díj ezidei vesztese az írásaimból élek. Még egy kérdés: nem lett volna helyes a Nobel-díjat ketté osztani. Só kap-

ta volna a dicsőséget és én a százezer svéd koronát. Esetleg ötvenezeret. Mert velem alkudni is lehet. Azért tisztelt Nobel ur, küldjön forduló postával egy csekélvebb összeget, amiből mi lemaradtokat megrendezhetjük a vigaszversenyt.

A kantoniak minden vonalon előnyomulnak

Hankauban kritikusra fordult a helyzet és veszélyben van az európai negyed — Ujabb angol és amerikai ágyunaszádokat indítottak utba Sanghai eleste küszöbön

Az angolok már tárgyalni akarnak a kantoniakkal

Londonból jelentik: Az angol sajtó hasábos cikkekben számol be a kínai polgárháborúról, amely most már a Kinában élő külföldi állampolgárok életbiztonságát közvetlenül is veszélyezteti.

A helyzet Hankauban kritikusra fordult

és az angolelles propaganda óriási arányokat öltött. Hankauban összesen öt angol ágyunaszád van és a hankai angol konzul kérésére

Sanghaiból újabb két angol ágyunaszád indítottak utnak. Két amerikai ágyunaszád is parancsot kapott a Hankauba való indulásra.

A hankai európai negyed teljesen körül van zárva és az európai lakosság éhínséggel küzd.

A kantoni csapatok offenzívája

feltartóztatlanul halad előre.

Sanghai eleste küszöbön van és a sanghai-i főkörmányzó teljesen elvesztette minden befolyását. **Az uralma alatt álló délkinai tartományok egymásután pártolnak át a kantoni vörös csapatokhoz.**

Vu-Csangban a megszálló kantoni csapatok rabolnak és fosztogatnak

és az európai negyedet sem kímélik.

A pekingi kormány teljesen tehetetlenül szemléli az események fejlődését és Csang-Cso-Lin csapatai még mindig nem állították helyre az összeköttetést Su-Csun-Fang sanghai-i főkörmányzó veszélyben levő csapataival.

A londoni tőzsdén hétfőn nagy áresés következett be a kínai papirokban. **Hushi** kínai professzor, a pekingi egyetem bölcsészeti fakultásá-

nak tanára, aki jelenleg Londonban tartózkodik, angol újságírók előtt nyilatkozva kijelentette, hogy

ma már egész Kína a szovjet befolyása alá került.

Oroszország különböző engedményekkel állította a maga pártjára Kinát és az angolok kudarcát nem utolsó sorban az idézte elő, hogy **roppant szigorú intézkedésekkel akarták megrendszabályozni Kínát.**

A Daily News felszólítja az angol kormányt, hogy szakítson Kinában a katonai terrortól és kezdjen egyezkedő tárgyalásokat a kantoni csapatokkal.

még mielőtt késő lesz.

A kínai vizeken összesen ötven angol cirkáló és tizenhat ágyunaszád van készületben. Hankauban hétfőn egy-egy század francia és angol katonaságot szállítottak partra.

Olesőbb közlekedést!

Miképp lehetne olesőbbá tenni a közlekedést

Gavrilovics Ottó képviselő nyilatkozata

A közlekedés mizériái különösen most, a kiviteli szezon derekán szorosan éreztetik káros hatásukat az ország egész gazdasági életére. Ez indította a parlament pénzügyi bizottságát is arra, hogy még a költségvetési vita megkezdése előtt külön is foglalkozzék a közlekedés reorganizálásának a kérdésével. Beszámoltunk arról, hogy ennek a vitának a során a költségvetés parlamenti előadója, **Gavrilovics Ottó** képviselő nagyszabású kritikáját adta az eddigi közlekedési politikának és rámutatott a helyzet racionális szanálásának módszereire is.

Beogradi szerkesztőségünk felszólítására **Gavrilovics Ottó a Bácsme gyei Napló** számára a következő nyilatkozatban foglalta össze érdekes és megszívlelésre méltó eszméit az államvasutak szanálását illetően:

— A közlekedési minisztérium a költségvetés kiadási tételei közül az összes minisztériumok közt a legnagyobb összeget igényli, megfelelően annak, hogy a közlekedési ügynek az ország gazdasági életére milyen nagy fontossága van. A pénzügyi bizottságnak véleményem szerint arra is kell törekednie, hogy a közlekedés **olcsó, gyors, biztos és pontos legyen.**

— Most, amikor a költségvetésről tárgyalunk, nem tartom alkalmasnak az időpontot, hogy az országos vasuthálózat kiépítéséről beszéljünk, sokkal fontosabb annak a megállapítása, hogy hogyan állunk ma közlekedésünkkel, annak vagyonával és pénzügyeivel.

A vasutigazgatóságok átszervezése

— A közlekedési miniszter még a múlt évben kijelentette, hogy dolgozik a **vasuti szolgálat reorganizálásán.** Ez a reorganizáció sürgős is, szükséges is. Sürgős és szükséges pénzügyi okokból, hogy a kiadásokat csökkentsék és technikai okokból, hogy a közlekedés gyorsabb és pontosabb legyen. **Durva vonalakban a reorganizációt úgy képzelem el,**

hogy a tartományi igazgatóságoknak ne legyenek adminisztratív osztályai, hanem csak tisztán technikaiak, amelyek csakis közlekedési kérdésekkel, a vonalak karbantartásával és a vasuti pénztárak ellenőrzésével foglalkozzanak. Magától értetődik, hogy az egyes igazgatóságokra bízott vasuti hálózat nem lehet tulságos hosszú.

Felesleges tehertertelek a vasuti budgetben

— Ami a közlekedési minisztérium költségvetését illeti, az összkidások mintegy 2500.000.000 dinárra rugnak, vagyis egy kilométer vasutvonalra kb. 276.000 dinár jut.

— Ezek a kiadások nagyjában a vasut jövedelmeiben nyernek fedezetet, a személy- és tehertertelek után. Azonban nem minden kiadás tisztán vasuti természetű. Ezeket nem a vasut bevételeiből, hanem más állami jövedelmekből kellene fedezni. Ilyen kiadások például a következők:

Uj vasutvonalak építési igazgatósága	kb. 4.5 millió
rendkívüli kiadások vas-automobil közlekedés utépítésre	kb. 4.--millió
folyamli közlekedés igazgatósága	kb. 3.8 millió
tengerhajózási igazgatóság	kb. 57.2 millió
kikötő munkálatokra	kb. 34.--millió
annuitásokra	kb. 62.5 millió

Összesen kb. 250 millió

dinár.

— Mint ebből látható, ez a kiadások mintegy 10%-át teszik. Ezzel a kiadásokat csökkenteni lehetne s ezért nagyon fontos, hogy ezeket a kiadásokat ne a vasuti jövedelemből fedezzék.

Nézzük már most, hogyan állunk a többi személyi és anyagi kiadásokkal? **A személyi kiadások** (fizetések és pótlékok) 720 millióra rugnak, a napszámok 310 millióra, összesen 1 milliárd és 30 millióra. Az anyagi kiadások között a legfontosabb és legnagyobb (420 millió) a szénbeszerzés és 385 millió

a vagonpark javítása. A raktárakra, közlekedési- és kereskedelmi szolgálatra, vonalak karbantartására, fordított összegek 300 millióra rugnak. Adósságok fizetésére és tartalék alapra mintegy 160 milliót fordítanak.

Az állami szénbányák és a vasut

— Ezekután felmerül a kérdés, **hogyan lehetne ezeket a kiadásokat csökkenteni?** Álljunk meg először is a szénbeszerzésre fordított 420 milliónál. Néhány hónappal ezelőtt a közlekedési minisztérium 15% árleszállítást ért el a bányáktól. Véleményem szerint azonban ezen a téren gyökeresebb reformokra van szükség. A helyzet ugyanis az, hogy az állami szénbányákat az erdő és bányügyi minisztérium termelteti ki és a kitermelt szenet eladja a közlekedési minisztériumnak. **Ez a kereskedés a két minisztérium között teljesen felesleges és káros.** Jobb és egyszerűbb volna, ha az állami szénbányákat átvenné a közlekedési minisztérium a saját kezelésébe, úgyhogy a termelési ár egyuttal vételár is volna. 1922-ben a közlekedési minisztérium termelte ki a szeni bányákat és akkor a szén vagonja a minisztériumnak 1500 dinárba került. **Ma ugyanezért a szénért 3000 dinárt fizet a minisztérium.** Hangsúlyozom, hogy a háború előtt a szeni bányák látták el szénrel a szerb államvasutakat.

— Egy másik megoldás az volna, hogy az összes szénbányákat bérbé adják azzal a feltétellel, hogy meghatározott áron szállítsanak bizonyos mennyiségű szenet évenként a vasutaknak. Ilyen módon azonnal tisztában volnának azzal, hogy miibe kerülne a szén és mennyi megtakarítást lehetne elérni. **Az én számításom szerint az állami bányák ötven-hatvanezer vagonot termelnek s ezen ugyanennyi millió dinárt lehetne megtakarítani. A szénárak csökkentésével nemcsak vasuti kiadásaink csökkennének, hanem hazai iparunk**

számára is biztosíthatnánk az így keletkező konkurrencia folytán olcsóbb szemet.

A vasutügyi adminisztráció reorganizálása és egyszerűsítése a személyi kiadások terén fog jelentős megtakarítással járni.

Husz százalékkal csökkenthetők a kiadások

A közlekedési budget tehermentésén kívül rendkívül fontos kérdés a beszerzett anyagok felhasználása körül üzött gazdálkodás is.

Minthogy most öt tartományi vasutigazgatóság van, amelyek valamennyien komplettek a maguk számos osztályával, lehetővé válik összehasonlítást tenni kiadásaik között és pedig úgy személyi, mint anyagi kiadásaik tekintetében és ezeket át lehet számítani lokomotivok és lokomotivkilométerek szerjnt. Hogy ezt végre lehessen hajtani, szükségünk van bizonyos adatokra, ha azokkal az államvasutak igazgatósága egyáltalában rendelkezik, úgy mint:

1. Hány lokomotiv van forgalomban az egyes igazgatóságoknál?
2. Mennyi a rendszeresített alkalmazottak száma az igazgatóságoknál?
3. Hány alkalmazott jut egy forgalomban levő lokomotivra?
4. A munkások összes létszáma?
5. Hány munkás jut egy forgalomban levő lokomotivra?
6. A munkások átlagos napibére?
7. A megtett lokomotivkilométerek száma?
8. Mennyibe kerül a szén egy lokomotivkilométerre?
9. Mibe kerül a kenőanyag egy lokomotivkilométerre?
10. Mibe kerül egy mozdony évi fenn tartása az elhasznált anyagokkal, nap számokkal és karbantartással?

Ezeknek az adatoknak az alapján összehasonlítást lehet tenni az egyes igazgatóságok munkája és rezsije között és ha a különbségek irapansak volnának, akkor alaposan meg kell vizsgálni, hogy honnan erednek. Mert nem lehet megengedni, hogy az egyik igazgatóságnál ugyanaz a munka akár a személyi, akár a dologi kiadások folytán sokkal többbe kerüljön, mint a másiknál.

Ebből következik, hogy

1. a közlekedés költségvetését tehermentesteni kell 250 millióval;
2. a szénbeszerzésnél körülbelül 80 millió lesz a megtakarítás;
3. a szolgálat reorganizálása a személyi kiadások terén fog 50-60 millió megtakarítással járni;
4. munkaerő és anyagtakarékossággal az összes igazgatóságoknál szintén jelentős sikert lehet elérni a kiadások csökkentése terén.

Ilyen módon a kiadások 15-20%-kal lesznek csökkenthetők. Azonban nemcsak a kiadások csökkentésével kell a vasutak helyzetén javítani. Törekednünk kell a bevételek emelésére is. Ezt azonban nem a tarifák emelésével kell elérni, hanem jobb és hasznosabb munkafunkcióval, vagyis a megterhelt vagonok nagyobb gyorsaságával és elegendő számával. Ezért elsősorban a meglévő vasutvonalakat kell olyan állapotba hozni, hogy a vonatokat a mostaninál nagyobb gyorsasággal járathassuk. A vonatok gyorsasága egyúttal nagyobb vagonparkot is jelent.

Sürgősen rendbe kell hozni a kocsiállományt

A közlekedési miniszter a múltévi költségvetéshez adott exozéjában egy — Egészen biztosra vehető, hogy a

kis statisztikát közölt, amelyből kiderül, hogy vagonparkunk meglehetősen nagy mértékben defekt és hogy a vagonpark kijavítására a legnagyobb figyelmet kell fordítani. Ha a jelenlegi állapotot továbbra is türjük, nem kétes, hogy milyen eredményekhez fogunk jutni. E statisztika szerint van

	mozdony		személykocsi		teherkocsi	
	használható	rongált	haszn.	rongált	haszn.	rongált
rendes nyomt.	935	639	2017	1887	23235	10513
keskeny nyomt.	430	245	614	169	6068	1887
délivasut	244	157	480	302	5269	4256

Egészen biztosra vehető, hogy a vagonpark állapota ma sem kedvezőbb, mint egy évvel ezelőtt volt. Meg kell szabadulnunk az ilyen nagyszámu rongált kocsiaktól. Ez az állapot nemcsak a vasutak jövedelmezősége szempontjából káros, hanem a vasutak vagyoni helyzete szempontjából is, mert a vagonok az állás és nemhasználat következtében tönkremennek. Ezen a helyzeten tehát változtatni kell. Vissza kell térni a normális állapotokhoz, amelyek legfeljebb 10 rongált kocsi engednek meg. Ezért feltétlenül szükségesnek tartom, hogy az összes rongált vagonokat azonnal munkába adják és pedig hazai gyárakba, ne pedig külföldre. Erre pénzügyi fedezetet is lehetne találni oly módon, ha a gyárakkal megállapodást létesítenének, hogy a javításokat egy, két, vagy háromévi hitelre eszközölnék, a kifizetésre pedig fedezetet nyújtanának azok a költségvetési tételre, amelyeket ma külföldi vagonok bérletére fordítunk. Végül pedig azokat a vagonokat, amelyek már nem használhatók, el kell adni, nehogy továbbra is álljanak annyi kilométer vonalat az állomásokon. Mindennek az előnyei evidensek. A vagonpark a legnagyobb rendben volna, jövedelmezne, nem fizet-

nének bért a külföldnek, a gyáripár munkához jutna és a munkanélküliség enyhülne.

A vasutak ne dolgozzanak nyereségre

Ilyen rendszabályok mellett, amelyek a belföldi és tranzitforgalom nagyobb jövedelmezőségét biztosítanák, lehetővé válna egy jóval alacsonyabb rezsitétellel megalapítása és ennek folyttal joggal követelhetjük majd, hogy a vasuti tarifákat hozzáadják összhangba a viszonyokkal, az áruk minőségével és drával, valamint az ut hosszával és irányddal is.

Közlekedésünk restaurálását és a javításokat is eddig főleg a jóvátétel számlájára végezték el. A pénzügyi bizottságnak épen ezért be kell követelnie a vasutaktól a jóvátétel terhére végzett munkák terveit és jegyzékét. Szükséges végül ismernünk vasutaink pénzügyi helyzetét, tényleges bevételeit és kiadásait, adósságait, bárminő alapon is keletkeztek stb. Fontos annak az elvnek a feldlítése, hogy ne követeljünk a vasutaktól bevételi feleslegeket, mert világos, hogy ezek ugyanakkor a nemzetgazdaságban, mint hiány jelentkeznek. Mi a bevételek és kiadások egyensúlyát követeljük.

Január 1-én megnyílik a színház

Az oszijekai szintársulat havonként két estén vendégszerepel Szuboticán

Gyorgyevics Dragoszláv polgármester hétfőn este érkezett vissza Oszijekről, ahol néhány napig tartózkodott. A polgármester megtekintette az oszijekai villanygyárat, amelyet a Mac Daniel amerikai pénz csoport építtetett fel. A polgármester ezenkívül megállapodást kötött az oszijekai horvát szintársulattal a szubotici vendégszereplés ügyében. A városra nézve kedvező anyagi feltételekkel kötelezte magát az oszijekai szintársulat, hogy a szubotici városi színházban havonként két előadást fog tartani. A szerződés a jövő év négy első hónapjára érvényes.

Az oszijekai színház első két előadását január 24. és 25-ikén tartja Szuboticán.

Gyorgyevics Dragoszláv polgármester a legközelebbi napokban Noviszadra, Beogradba és Zagrebba utazik, ahol a színházigazgatókkal hasonló tárgyalásokat fog folytatni. Eszerint ha mind a négy színházzal sikerül hasonló szerződéseket kötni, akkor is havonként csak nyolc, illetve hetenként két színelőadás lesz Szuboticán, ami bizonyára nem lesz elegendő.

A színházat január elsején fogják ünnepélyesen megnyitni.

A háromszoros jövedelmi adó

Aki nem kap tartózkodási engedélyt, háromszorosan fizeti az adóját

Irta: Fischer Jákó dr.

A jövedelmi adóról szóló törvény és az azt életbeléptető 127.000-1926. számú pénzügyminiszteri rendelet 23-ik szakasza előírja, hogy háromszorosan számítható a föld és házbirtokból származó jövedelme azoknak, akiknek az ország területén belül állandó lakhelyük és háztartásuk nincsen és megelőző évben legalább négy hónapot nem töltöttek el az országban. Ennek a rendelkezésnek az volt az értelme, hogy a hazai földről és házbirtokból származó jövedelmeket, vagy legalább azoknak nagy részét abban az országban költsek el, amely ország területéből azt élvezik.

Ez a törvény nálunk még ma is változatlanul hatályban van és igen sokan panaszkodnak annak terhes következményei miatt, habár azok a viszonyok, amelyek a törvény meghozatalát indokoltá tették, ma már megváltoztak és úgy a politikai viszonyok változása, mint egyéb okok miatt ez a törvény többé fenn nem tartható. Igen jól tudjuk, hogy az egyszeres adóztatás is milyen súlyosan nehezedik az emberekre és a legtöbb adófizetőt az egzisztenciájában támadja meg, mennyivel súlyosabb következményekkel jár tehát az, ha valaki a jövedelme után háromszor annyi adót tartozik fizetni, mint mások.

A határok megváltoztatása folytán igen sok föld és háztulajdonos rekedt a szomszédos Magyarországon, Romániában és az osztrák köztársaságban, akik szívesen eleget tennének annak a feltételnek, hogy az SHS királyság határain belül évente több mint négy hónapot töltsenek el, azonban ennek az akaratnak megvalósítása nem egyedül saját elhatározásukon mulik, hanem azon a hatósági intézkedésen, hogy megkapják-e ezek a költősbirtokosok és külföldiek a négy hónapnál hosszabb ideig tartózkodási engedélyt? Ha egyedül a saját elhatározásukból töltenék távol az előirt négy hónapot, akkor még megérdemelnék a törvényben előirt súlyos következményeket, azonban akkor, amikor a hatósági intézkedés teszi lehetetlenné a hosszabb ideig való it-tartózkodásukat, akkor súlyos igazságtalanság, hogy a távolmaradásukat mégis háromszoros jövedelmi adóval büntessük.

De még az sem elég, hogy ezek a föld és háztulajdonosok négy hónapig itt-tartózkodjanak, mert a törvény előírja, hogy a mi országunkban állandó lakhelyük és háztartásuk is legyen, ami szintén nem egyedül tőlük függ.

Ilyen körülmények között a mi jövedelmi adókövető-bizottságainknak nem

volna szabad a szigorú jog álláspontjára helyezkedni és a gyakorlatilag kivihetetlen törvényt alkalmazni, hanem a vismajor esetével kellene számolniuk és a háromszoros adóztatást mindenütt mellőzni, ahol ez az adóalany hibáján kívül álló okokból következik be.

De legsúlyosabban a törvényhozásukat terheli a szemrehányás azért, mert nem fordított figyelmet arra, hogy a magyar törvény ezen rendelkezései, amelyek változatlanul átvették, tovább itt fenn nem tarthatók és megváltoztatandók lettek volna.

A hivatkozott törvény 23-ik szakaszának megváltoztatását a trianoni békeszerződés 211. cikkének c) pontja egyenesen előírja, amikor Magyarországot arra kötelezi, hogy a szövetséges és társult hatalmak állampolgáira, javaikra, jogaikra, vagy érdekeikre, ideértve azokat a társaságokat és egyesületeket is, amelyekben érdekelve vannak, nem vehet ki semmiféle más vagy magasabb terhet és illetéket, vagy egyenes, vagy közvetett adót, mint aminők saját állampolgárait vagy javait, jogaikat, vagy érdekeiket terheli, vagy terhelné. A békeszerződés ezen intézkedése folytán Magyarország eleget tett a vállalt kötelezettségének és az 1909. évi 10. t.-c.-nek a háromszoros adóztatásra vonatkozó szakaszát teljesen kihagyta és többé semmiféle alakban sem alkalmazza.

Bármennyire vitásak is azt, hogy a békeszerződések Magyarországra nézve egyoldalú kötelezettséget alapítottak meg, a jogelmélet és a morális fel fogás azt diktálja, hogy a szerződés, mint kétoldalú jogügylet, a szerződő felek mindkettőjét kötelezi és a békeszerződéseknek az intenciója sem volt más, mint az, hogy a szövetséges és társult hatalmak önként betartsák azokat a rendelkezéseket, amelyeket a legyőzött államokra nézve diktáltak.

Még ha ez a fel fogás nem is volna helytálló, akkor is a nemzetközi paritás son felül ennek a 23-ik szakasznak az eltörlését az a körülmény is parancsolóan előírja, hogy az adóztatás tekintetében a viszonyos eljárást mindig szemelött kell tartani és egyik állam sem sujthatja a másik állam polgárait nehezebb adókkal és illetékekkel, mint ahogyan azt a másik állam cselekszi.

Kénytelen vagyunk tehát a kormány figyelmét az előbb felsorolt igazságtalanságra és nemzetközi jogsérlemre felhívni azzal, hogy a jövedelmi adóról szóló törvény 23-ik szakaszát sürgősen helyezze hatályon kívül, másrésről pedig a közigazgatási bírósághoz fordulni, hogy a trianoni békeszerződés 211. szakaszának nálunk is becikkelyezett rendelkezése értelmében szerezzen érvényt annak a jogszabálynak, hogy a későbbi törvény lerontja az előbbi és így változtatja meg a jövedelmi adókövető-bizottságainknak azt a sérelmes határozatát, a mely szerint bárkire is háromszoros jövedelmi adót vethessenek ki.

Megindul a vizsgálat a Vojvodina volt vezetői ellen

A »Vojvodina« Temetkezési Egyesület jelenlegi vezetősége nemrég feljelentést tett az államügyészségnek az egyesület volt vezetősége ellen, amelyben számos szabálytalanság elkövetésével vádolta meg a régi vezetőséget. A feljelentést az egyesület nevében Dulics József elnök tette meg, akit az államügyészség felszólított, hogy a feljelentéshez csatolja a szükséges adatokat. Ezeket az adatokat Dulics József kedden délelőtt nyújtotta be az államügyészségnek, amely azokat rövidesen a vizsgálóbíróhoz továbbítja.

A feljelentésből megállapítható, hogy a volt vezetőség egyes tagjai nagyobb arányú szabálytalanságokat követtek el és több százezer dinárral megkárosították az egyesületet. A szabálytalanságokat a feljelentés szerint csak négy tag követte el, akik közül többen halottakat írtak be és az alapszabályok kijátszásával esetenként ötvenezer dinárt vettek fel az egyesület pénztárából. A vizsgálóbíró a hét végén kezdi meg a vizsgálatot ebben a szenzációsan ígérkező bűnügyben.

HIRDETÉSEKET

az országos bel- és külföldi lapokra előnyös feltételek mellett

felvesz

Pallas Reklam

hirdetőiroda, Subotica, P. Kujundžićeva 4
Telefon 4-47 10893

December 9-ikén áll bíróság elé a gyilkos szekicsi béreslegény

Elkészült az ügyészség vádirata Freitag Gottfried ellen

A szubotícai államügyészség elkészítette a vádiratot Freitag Gottfried szekicsi béreslegény bűnügyében. Freitag ez év október 23-án, Szekicsen meggyilkolta Angyal Imre tizenéves kanászgyereket, ugyanekkor gyilkossági kísérletet követett el Kovács Tamás kocsis fiatal, huszonkétéves felesége ellen, aki ellen erkölcstelen merénylet elkövetését is megkísérelte.

Freitag Lehr János szekicsi földbírtokos egyik tanyáján szolgált, mint béres. Lehr Jánosnak két tanyája van nem messze egymástól Szekicsen. Az egyik tanyán, ahol a gazda is lakik, szolgált Freitag, mint béreslegény. Ez év október 23-án este Freitag átment Lehr másik tanyájára, ahol Kovács Tamás kocsis a feleségével és a kis Angyal Imre kanászgyerekek laktak. Amikor Freitag a tanyán megjelent, Kovács Tamás Mali-Idjosen volt és csak a felesége és a kis kanászgyerekek voltak otthon. Freitag azzal állított be a tanyára, hogy gazdája vadászfegyveréért jött. Kovácsné átadta a kért fegyvert a béresnek, aki pár percig barátságosan elbeszélgetett a csinos fiatal asszonnal. Ezután távozott, de csakhamar ismét visszatért. Kovácsné és Angyal Imre a szobában lámpafény mellett kukoricát morzsoltak az asztalnál.

Freitag, mihelyt belépett a szobába, a vadászfegyverrel célba vette a meglépett asszonyt, a föltény azonban az asszony mellett ülő Angyal Imrét érte és szétroncsolta fejét. A kis kanászgyerekek holtan fordult le a székről, a petroleum lámpa pedig a légnomástól azonnal kialudt. A sötétben Kovácsné a gyilkos béres mellett kisuhrant a szobából és menekülni akart. A béres észrevette, megragadta és erőszakot akart ellene elkövetni. Az asszonynak azonban sikerült kiszabadítani magát és igyekezett kifutni. A gyilkos erre rálőtt az asszonyra, de miután látta, hogy a lövés nem halálos, vad sietséggel öszszeszurkálta. Az asszony, súlyos sérülései dacára életben maradt és az ő valamója alapján tudódott ki, hogy a vérengzést Freitag követte el.

Az ügyészség vádirata Freitag Gottfried ellen gyilkosság büntetéként, továbbá gyilkossági kísérlet és erkölcs elleni erőszak büntetéként vádját emeli.

Miután Freitag nem élt kifogással a vádirat ellen, az jogerőre emelkedett és a főtárgyalás kitűzése lehetővé vált.

Mint értesülünk, Pavlovics István törvényszéki elnök, aki a főtárgyalást vezetni fogja, ebben a szenzációs bűnügyben a főtárgyalást decembertől hó 9-re, csütörtökre tűzte ki.

Bonyodalmak egy áthelyezés körül

Bogojevics miniszteri biztos meg van elégedve a szentai adófőnök működésével

A szentai radikális párt egy csoportja és Miloszavljevics Milán, a szentai pénzügyigazgatósági kirendeltség főnöke között ellentétek merültek fel, mert a párt néhány tagja azt a hirt lanszirozta, hogy Miloszavljevics Milánt elhelyezik Szentáról. Bogojevics Iván pénzügyminiszteri inspektor, aki a vajdasági pénzügyi hatóságok működését vizsgálja fölül, ebben az ügyben a következő nyilatkozat közlésére kért bennünket:

— A Bácsmegyei Naplóban olvastam, hogy Miloszavljevics Milán

szentai járási pénzügyigazgatót el akarják helyezni Szentáról. Azonnal odautaztam, mert azt hittem, hogy Miloszavljevics esetleg valami törvényellenes cselekedetet követett el. Szentán meggyőződtem arról, hogy az adófőnök működése teljesen törvényen alapszik úgy az adókiivetést, mint a behajtást illetően és kizártnak tartom, hogy ezért bármilyen üldöztetésben lenne része. Kijelenthetem, hogy Miloszavljevics Milán működéséért minden tekintetben csak a legteljesebb elismerésemet fejezhetem ki.

Az olasz-francia határon minden csendes . . .

A francia kamara külügyi vitája

Párisból jelentik: A kamara hét-főn éjjel és kedden délelőtt folytatta a külügyminisztérium költségvetési vitáját. Az éjszakai ülésen Cachin kommunista képviselő nagy beszédet mondott. Támadta a Népszövetséget, amelynek tehetetlensége fő- okát az Egyesült-Államok passzív magatartásában látja.

— A Népszövetség — mondotta — nem tudta megakadályozni az afrikai háborúkat, nem tudta megakadályozni a kínai háborút. Európában nem a világbéke szelleme uralkodik. A legutóbb megalakult nemzetközi acél-tröszt sem a világbékét szolgálja. Mussolini szintén nem törődik a Népszövetséggel.

Majd a kínai eseményekre tért át. — Briand — hangsúlyozta Cachin képviselő — nemrégén úgy nyilatkozott, hogy Franciaország nem avatkozik bele a kínai háborúba. Ezzel szemben a külügyi előadó most kijelentette, hogy

Franciaország résztvesz abban a büntető-expedícióban, amelyet Anglia szervez Kína ellen. Kína a szabadságért harcol és Franciaország a szabadságharc letörésére nem nyúlhat segédkezet az angol zsarnoknak. Fontaine szocialista képviselő fel-

szólalásában a Rajna-vidék kiürítésének és a leszerelés kérdésével foglalkozott. Kijelentette, hogy am-bár a Rajna-vidéket a német leszerelés után lehet csak kiüríteni, de ezt a leszerelést

az általános leszerelésnek kell követnie.

Berthot radikális képviselő beszédét azzal kezdte, hogy örömmel üdvözi a francia-német kibékülési politikát.

Majd áttért a francia-olasz viszony ismertetésére. Megállapította, hogy az olasz-francia határon történő események miatt nincs ok a nyugtalanságra. Véleménye szerint az olasz gyarmat-politika Tunisz körül forog. Tunisz a kiindulási pontja annak a törekvésnek, amely Franciaország északafrikai gyarmatait fenyegeti.

Végül még Milhand képviselő szólalt fel és a francia-német viszonyról beszélt. Felvilágosítást kért Briandtól Thoiry felől.

Az éjszakai ülés ezzel véget ért és a vitát kedden délelőtt folytatták.

UTAZZON CSAKIS
RENAULT
AUTÓTAXIN

HIREK

Óvónő

(Minden lidérenyomásonál rettenetesebb emlékem az, mikor négy éves koromban először cepeltek el az ovodába, ebbe a gyermekszárnyába és ott megismer-tem gyémántkiadásban az emberi társadalmat, mely úgy látszik ab ovo — ab kisdédvő — rémülettel töltött el. Most büvös mesehangulat fog el az ovodában. Az asztal olyan alacsony, mintha Hófehérke s a hét törpe ebédelne rajta. A szék ülőkéje a padlótól husz centiméterre lehet. Hetven kislány, kislány csernagangon köszönt: :Isten hozta, kezét csókolom. Emmi énekek, a vezető néninek barna haja van, barna szeme, melyben szeretet ragyog. Tizenhat éve ő. Őja a kisdédvek testét, hogy el ne essenek s a kisdédvek lelkét, hogy szellemük szárnya meg ne tépdődjék.)

— Melyik a legkisebb?

— Bözsike, két és fél éves.

— És a legnagyobb?

— Ferkó, hat és fél esztendő. Még gyenge volt az első elemibe, ide adták egy fél évre próbaidőre. (Tapsol.) Gyerekek, most menjetek az udvarra a daduska nénikkel, szépen párba. Jancsika, az orrodát. Ezek kérem a napköziek. A szüleik munkások, kereskedők, katonatisztek, jobb tisztviselők, a társadalom minden osztályából.

— Hogy folyik le egy nap?

— Reggel először is imádkozunk.

— Mi az ima?

— Ez. (Valami megindító gyermekhangon.) »Segíts engem jó Istenem, Szü- leimet tartsd meg nekem. Oltalmazd meg ovodánkat.« Aztán következik három perces torna, de az is játék, mert mi mindig játszunk. Egy kerek erdőben vagyunk. Utánozzuk a fákat. Előbb úgy állunk, mint az almafa, karjainkat lógatjuk, majd fenyőkké válunk, kissé kinyújtunk, később nyárfák, fölkapaszkodunk az égi, mozgatjuk ujjainkat, szél fújja a leveleket. Egy órai beszélgetés következik, utána agyagból mintázzuk meg azokat a tárgyakat, melyekről beszélgettünk. Délben ingyen ebéd. Ma rántottleves lesz, tarhonya. Hetente egyszer hus is.

— Szeretik a gyermekek?

— Nem igen. Mindegyiket erőszakolni kell, hogy egye meg, tetszik tudni, hogy kissé megerősödjenek.

— Persze, persze. (Bemegyünk az elő- adóterembe, mely tündököl a tisztaságtól. Csöpp padocskák, viaszkosvászonnal borítva, a falon egy tábla, mely tédemlő ér, rajta vörös krétával ákombá- komok. Képek: kutya és cica. A kutya és cica ezeknek a kis ősembereknek a tabu állatja.)

— Hát ez itt az ovoda. A ommunisták játékkiskolának keresztelték át, de ma megint ovoda. (Gyanakodva.) Csak- ugyan ennyire érdekli a mesterségünk? Pedig lenéznek.

— Kicsodák?

— A tanítónők. (Fojtott keserőséggel, mintha valami gögös királynőkről beszélne.) Igen. Minket »pelenka jogá- szok«-nak neveznek. De most minden tö- rekvésünk az, hogy egyenjogítsuk magunkat a tanítónőkkel.

— Milyen furcsa. Az ovónőt lenézi a tanítónő, a tanítónőt a tanár, a tanár- nőt az igazgató és így tovább, min- dig körbe-körbe. Holott az önök munká- ja talán a legnehezebb paedagógia, a paedagógiának egy művészi dadaista ága.

— Én nem is szűgyelem. Ha sok ve- szédség van vele, annyi örömet kapok érte cserébe, annyi szeretetet. Amikor kezünk közé kerülnek a kisdédvek, leg- többjeselyes, besezélni se tud, hallása semmi, ugyszólván mindnyájan némák és süketek. De aztán beszélnek velük, he- gedülök nekik és megoldódik a nyelvük, kinyílik a fülük. Boriskát kétszer tani- tottam meg beszélni. Először három éves korában. Tavaly Hollandiába vit- ték, egy évre, ott tökéletesen megtanult hollandul és egészen elfelejtett magya- rul. Most megint újra kellett kezdeni. Itt semmivel sincs megelégedve. Azt mon- ja, hogy ott minden szebb és jobb volt,

annyi ruhát kapott. Ő a kicsinyek na- gyon kedvesek. Minden napnak meg van a maga eseménye. Ma azzal jöttek az ovodába, hogy künn »füstös a világ.« Meg kellett magyaráznom, hogy azt a füstöt kőnek hívják. Mindent elkotyog- nak ezek kérem, ami otthon történik, hogy a papa megint bántotta a mamát stb. stb. Irénke, akinek szakácsné az édesanyja, tegnap elujságolta, hogy a nagyságának meghalt a papája. Ugy ér- tesül az ember a világ folyásáról, mint egy eleven újságból.

— Vannak vad, fékezhetetlen anarkis- ták?

— Legtöbbje hamar beletörődik a fe- gyelembe, de bizony egyeseket szoktat- ni kell, néha toporzékolnak, nem akar- nak a rendhez szokni.

— Mit tesz ekkor velük?

— Ideállítom őket a sarokba.

— Szóval ez a sarok afféle kis Zala- egerszeg.

— De erre alig van szükség. Maga ez a pöttön társadalom gondoskodik ar- ról, hogy rendbontás ne forduljon elő, pirongatják az ellenszegülőket, hogy »nem szégyeled magad, így megbántod szegény jó nénikét.« Arra elcsitulnak.

— Ki a legnagyobb tekintély?

— A Mikulás, mert süvege van, pa- lástja, a Mikulás bácsi. (Mint a nagyok- nak Rabindranath Tagore!) A puttonyá- ban cukor van, de virgács is. Minden panaszt hozzáterjesztünk föl.

— És ki a legnagyobb költő?

— Pósa bácsi. Az ő versikéit egy- ket- tő megtanulják. Hogy szeretik ma is a cirmoscicárol szót. Csak a vers, min- dig a vers. (Lám mégis csak ez az em- beriség anyanyelve.) A próza nem megy a fejükbe.

(Miután megebedeltek, az ebédli mel- letti nagyteremben szőnyegetek terite- nek nekik s mind a hetven gyermek le- heveredik, aludni fog háromig. Egymás mellett fekszik Irénke és Aranka, a két elválhatatlan barátnő. Velük beszélgetek. Irénkének papája pénzeslevélhordó volt a Felvidéken s egy téli estén a nagy, söt- ét erdőben megölte valaki, akár a me- sében. Márton Aranka két és fél esztén- dős. Kérdezem tőle, hogy mi az a fran- cia. Nem tudja. Kérdezem tőle, hogy mi az a magyar. Azt se tudja. Az óvónő magyarázza neki, hogy ő magyar kis- lány, de ő ezt se tudja, mint ahogy a tu- lipán se tudja magáról, hogy ő virág. De mindaketten tudják, hogy mi az a repü- lőgép, szivesen föl is szállnának az én repülőgépen, csak arra kérnek, hogy vigyem föl velük az anyuskájukat is. Fölteszem a kérdést, hogy ettek-e már rádiót. Erre elkacagják magukat, fölvi- lágosítanak, hogy a rádiót a fülhöz kell tartani. A vezető néni lábujjhegyen jár- kál elszenderedő táborában. Meghatottan szemléli kisdédjeit. Emmi néni hajadon. Nem volt sohasem gyermeke. Az Isten azonban jó: adott neki egyszerre het- venet.)

Kosztolányi Dezső

*

A Bácsmegyei Napló legközelebbi szá- ma a szerdai ünnep miatt pénteken reg- gel jelenik meg.

— Az egyesülés ünnepe. A szerbek, horvátok és szlovének egyesülésének nyolcadik évfordulóját nemzetiségi és vallási különbség nélkül megünnepli az egész ország. Szerdán, december 1-én hivatalos állami ünnep lesz, amikor az egész országban teljes munkaszünet kö- telező. Minden városban és községben, valamennyi felekezet templomában ün- nepi istentisztelet lesz és a házakat fel- lobogózzák. A december elsei ünnepet őszinte örömmel üli meg az ország la- kossága. Az állam, amely nyolc év előtt alakult, ez alatt a rövid idő alatt eljutott a konszolidációnak olyan fogára, amely mindenkivel szemben garantálja a sze- mély és vagyonszerzőságot és egyre kö- zelebb hozza a lelkeket a teljes megér- tés és megbékülés felé. A jugoszlávai magyarság az államalkotó többséggel együtt ünnepli meg az egész Vajdaság- ban az állam egyesülésének ünnepét. Szubotícán a rendőrség úgy intézkedett, hogy piac csak reggel 9 óráig lesz és ugyancsak reggel kilenc óráig tarthatók nyitva az élelmiszerüzletek és borbély- műhelyek.

— Letette az esküt a szubotícai főispán. Beogradból jelentik: Sztipics Károly dr. szubotícai főispán kedden délután letette az esküt Aleksijevis Mita beogradí kerület főispán, BBB ügyosztály főnöke kezébe. A főispánt szerdán fogadja Makszimovics Bózsó belügyminiszter.

— Tanítói áthelyezések. Szentáról jelentik: A közoktatásügyi miniszter Kunszt Antal kozjáki tanítót Szentá-Gunarasra, Raffay Kálmán padoljani tanítót Sztarakanizsára, Habram Katica maratonosi tanítónót Gornji-Bregre, Guelmínó Kálmán gornjibregi (felsőhegyi) tanítót Szentára, Radó Vilma Szentá-gunarasí tanítónót Szentára, Radó Erzsébet Szentá-gunarasí tanítónót Szentára, Német Valéria adaj tanítónót Novitbejre, Specht Mária szentái tanyai tanítónót Cservenára helyezte át. Burány Teréz szentái okleveles tanítónót Horgos-Nagyjársra tanítónőnek nevezte ki.

— Monstrekiültöttség tiltakozik a szentái adókövetések ellen. Szentáról jelentik: Szentáról szerdán monstrekiültöttség utazik Beogradba hogy a pénzügyminisztériumban tiltakozzon a szigorú adókövetések ellen. A küldöttséghez, amelyet Cotina Zsárkó polgármester és dr. Ludaics Milos városi főügyész vezetnek, Ada, Mol, Horgos, Martonos és Sztarakanizsa kiküldöttjei is csatlakoznak. Ugyanacsak szerdán Beogradba utazik Milosavljevics Milán járási pénzügyigazgató is.

— Szentán megszüntetik a közigazgatási hivatalát. Szentáról jelentik: A belügyminiszter felmentette állásától Brano-vácski Borivoj szentái közigazgatási és a belügyminisztérium előterjesztésére ezzel egyidejűleg megszüntette a közigazgatási hivatalát Szentán. A hivatali ügykörét az árvaszéki ülnök vette át.

— Tanfelügyelői látogatások a szentái iskolákban. Szentáról jelentik: Ludaics Szávó és Tomics Jován szentái és szentái járási tanfelügyelők a napokban megkezdtek a hivatalos tanfelügyelői látogatásukat a szentái iskolákban. Ludaics Szentán és Sztarakanizsán, Tomics pedig Adán, Molon, Martonoson és Horgoson látogatta meg az iskolákat.

— Browning meghalt. Lüttichből jelentik: Browning mérnök, a róla elnevezett ismétlőpisztoly feltalálója meghalt.

— Cáfollják Trockij londoni követé váló kinevezését. Londonból jelentik: Moszkvai félhivatalos jelentések erősen cáfollják azokat a külföldi híreket, amelyek szerint Kraszín utóául londoni szovjetkövetté a szovjetkormány Trockijt szemelté ki. Az új londoni követ személyét illetőleg a szovjetkormány még nem döntött.

— Változás a menetrendben. A szubotícai vasutigazgatóság területén a következő változások léptek életbe: A Vinkovci—Breskó vonalon megszűnt a 3415. számú vonat, amely Breskóból 15 óra 25 perckor indult és a 3416. számú vonat, amely Vinkovcíról 20 óra 10 perckor indult. Ezek helyett forgalomba bocsájtották a 3413. számú vonatot, amely Breskóból 12 óra 50 perckor indul és 15 óra 6 perckor érkezik Vinkovcira, valamint a 3414. számú vonatot, amely 16 órakor indul Vinkovcíról és 18 óra 10 perckor érkezik Breskóba. A Vinkovci—Zsupanja Szavszka Obala vonalon megszüntették a 3338. és az Sz. 3. számú vonatokat és helyettük forgalomba bocsájtották a 3314. számú vonatot, amely Vinkovcíról 15 óra 50 perckor indul és az Sz. S. számú vonatot, amely Zsupanjáról 17 óra 36 perckor indul.

— Csicserin Berlinben. Berlinből jelentik: Kedd estére várják Berlinbe Csicserin orosz külügyi népbiztos érkezését. Csicserin számára a berlini szovjetdelegáció házában rendeztek be szállást, valószínű azonban, hogy a külügyi népbiztos még egy éjszakát sem fog Berlinben tölteni, hanem azonnal tovább utazik Majna-Frankfurtba, ahol egy híres orvostanárral vizsgáltatja meg magát.

LEGUJABB

Ferdinánd király levele Averescu miniszterelnökhöz

Bukarestből jelentik: A kamara és a szenátus kedden közös ülést tartott, amelyen felolvasták Ferdinánd király levelét, amelyet Averescu miniszterelnökhöz intézett. A levelet később kiadták a hivatalos lapban is, melyet az esti órákban Bukarest utcáin árusítottak. Ferdinánd király levelében köszönetét fejezi ki a román népnek azért a ragaszkodásért, melyet betegsége alatt vele szemben tanúsított, majd így folytatja:

— Ugyanakkor azonban szomorúan kellett tapasztalnom, hogy néhányan arra akarják felhasználni betegséget, hogy

késégbevonják a monarchia alapját és királyi házam akaratát.

Hiszem és remélem, hogy rövidesen felgyógyulok és az Isten segítségével teljesítettem kötelességemet

hazám és népem érdekében. Bebizonyítottam már, hogy tudok áldozatokat hozni, ha népemről és a dinasztiairól van szó, hiszen csak a legutóbb saját fiam eltévelyedése fölött mondtam ítéletet. Dicsőséges nagybátyám munkáját meg fogom védeni és

könyörtelen szigorúsággal mindent elkövetek, hogy Románia és a dinasztia jövőjét biztosítsam.

A király levelét politikai körökben úgy magyarázzák, hogy Ferdinánd ezzel a levéllel tulajdonképpen Károly extrónörökös híveit akarja jobb belátásra bírni. Az a vélemény, hogy Ferdinánd király semmi körülmények közt sem fogja engedni, hogy a trónöröklésben bárkinek fellépésére változás álljon be. A király levele kedvező hatást tett.

— Kosztolányi Árpád súlyos beteg. Kosztolányi Árpád, a szubotícai gimnázium nyugalmazott igazgatója, aki egész generációkat nevelt föl, súlyosan megbetegedett. A 68 éves öregur betegágyához lehívták fiát, Kosztolányi Dezsőt, a jeles magyar író, aki kedden délután érkezett Szubotícára, de halaszthatatlan elfoglaltsága miatt éjjel visszautazott Budapestre. A beteg állapotát orvosai aggasztónak tartják és a nyugalmazott igazgató betegségről szóló hírek aggodó részvényt keltettek nagyszámú ismerősei és tisztelői között.

— A görög kormányalakító tanácskozások. Athénből jelentik: A parlamenti pártok vezérei hétfőn bizalmas konferenciát tartottak, amelyen megtárgyalták a koalíciós kormány alakításának lehetőségeit. A tanácskozás hétfőn nem vezetett eredményre és azt kedden folytatták.

— Házasság. Klobucsics Károly, nyugalmazott jegyző és Ozsvald Margit bájos lányát, Valikát f. hó 23-án délután 4 órakor oltárhoz vezette a szentái róm. kath. templomban Kaupert György Szentáról. A templomban az esküvői szertartást Brenner Frigyes velikakikindai kerületi főesperes-prototárius végezte. A násznagyi tisztet dr. Király Károly adaj és dr. Keceli Ferenc szentái ügyvédek töltötték be. Az esküvő impozáns keretek közt folyt le.

— A szubotícai közkórház sajtópere a Szubotícki Glasnik ellen. A Szubotícki Glasnik ez évi május 6-iki számában »A szubotícai kórház« cím alatt egy cikk jelent meg, amely azt tartalmazta, hogy a szubotícai kórházban magyar a hivatalos nyelv, az ápolónővérek régi magyar apácarend tagjai és »az igazgatóság még arra is módott tudott találni, hogy a pesti és bécsi egyetemen minden »ébredő« ösztöndíjasa a város költségén fejezze be gyakorlóéveit«, míg a szerbek és horvátok még lakást sem kaphatnak a kórházban, nemhogy fizetést«. Ezért a cikkért a kórház igazgatója, dr. Ikkovics-Ivandéki Pál sajtópert indított a Glasnik ellen és a vizsgálat során megállapított nyert, hogy az inkriminált cikket Urlep Gyula vasuti hivatalnok írta. Ezt az ügyet kedden tárgyalta a szubotícai törvényszéken Pavlovics István törvényszéki elnök büntető tanácsa. A főmagánvádló képviselőjében Ikkovics-Ivandéki Imre dr. ügyvéd jelent meg a keddi tárgyaláson. A sajtóper vádlottja, Urlep Gyula kijelentette, hogy a cikket ő írta és vállalja a felelősséget. Kéri a valódiság bizonyításának elrendelését és evégből Jósziics Ivó dr., Malenkovics Szvetolik dr. volt kórházi orvosok tanuként kihallgatását. A főmagánvádló képviselője, Ikkovics-Ivandéki Imre dr. nem ellenzi a bizonyítás elrendelését és

kérte a kórházi gondnok tanukénti kihallgatását s a kórház házirendje szövegének beszerzését. A bíróság helyt adott az előterjesztéseknek, a főtárgyalást elnapolta és folytatását december hó 6-ra, keddre tűzte ki.

— Prágában gumibotokkal oszlattak szét egy antifasiszta gyűlést. Prágából jelentik: A német szociáldemokrata-párt gyűlést hirdetett, amelyen Balabanov Angelika szólt volna fel program szerint, aki a fasizmus elkeseredett ellensége. Alig lépett a szöszékre Balabanov Angelika, már az első üdvözlő szavaknál félbeszakította beszédét az ügyeletes rendőrtisztviselő, majd a gyűlés elnökének tiltakozása ellenére felment az elnöki emelvényre és szónokolni kezdett. A jelenlevő dr. Czel német szociáldemokrata szenátort figyelmeztették a rendőrtisztviselő eljárásának törvénytelen ségére, de már akkor bevonult a terembe negyven rendőr és gumibotokkal oszlatták szét a gyűlést.

Amerika legnagyobb áruháza bevonul Európába. Amerika egyik legnagyobb áruháza, a F. W. Woolworth Company, amelynek nemcsak az Egyesült-Államokban és Kanadában, hanem Angolországban is nagy, kiépített szervezetei vannak, most Berlinben nyit néhány áruházat. A Woolworth-áruházak egyszerűsége, amelyek a legolcsóbb tömegcikkeket árusítják. Amerikában 5—10 centes, Angliában 3—6 penc-es árukat adnak el és Németországban 25—50 pfennig áruházakat akarnak Woolworthék csinálni. Egyelőre három üzletet rendeznek be, hogy ezekben kiképezzék a német személyzetet további terjeszkedésre. Érdekes, hogy az új németországi Woolworth-boltok lehetőleg csak helyi árukat fognak tartani.

— »A két postakocsi« tizedik előadása Szentán. Szentáról jelentik: A szentái tüzoltótestület műkedvelőgárdája szombaton este tizedszer adta elő »A két postakocsi« című operettet. A siker orozslánrésze Fekete Gézát, Kelemen Pálmét, Balogh Sándornét illeti meg. Két főszereplő még: Szeghő Vilma, akinek finom hangja, Benedek Andor, kinek iskolázott baritonja elragadtatta a közönséget. Guelmínó Béla, Homolya Antal, Krausz József, Zapletán Fábrián kitűnő alakítást nyújtottak. Az ünnepelésből kijutott két tehetséges szubotícai énekművésznőnek: Fehérvári Mártának és Gyemizse Ilusnak is. A rendezés kifogástalan volt.

A Fräulein Helen kottájára váasz:
„Das schöne Fräulein Helen soll nicht mehr baden...“
Kottája kapható a
Bácsmegeyi Napló zeneműosztályában
Ára 6 dinár

Az örvöngő Kina

Kina óriási testét görcsök rázzák. A Mennyei Birodalom, melyet egy idő óta több joggal Pokoli Birodalomnak lehetne nevezni, egymásután megy át a forradalmakon. Politikai viszonyai oly zürzavarosak, területe oly betekint-hetetlenül nagy, hogy a hozzánk szivárgó hírek még csak fogalmat sem adnak arról, mi történhetik ottan. Albert Londres, aki huzamosabb ideig tartózkodott Kínában, most tapasztalatairól könyvet adott ki.

Innen értesülünk a következőkről: A hatalmas birodalmat a kinaiak árverezik: az egyik párt Japánnak adná el, a másik az amerikaiaknak, minden eladó, folyó, bányák, templomok, vasutak, paloták, hajók. Mindenki elvesztette fejét. Az országnak két feje van, két parancsolója, északon Peking, délen Kanton. Van egy déli köztársaság de őt tartomány közül három elszakadt tőle. Pekingben van egy másik elnök is, de csak a kutyája engedelmeskedik neki. Két tábornok uralkodik helyette. Az egyik, aki azelőtt közönséges bandita volt, ma Mandzsuria királya, Peking diktátora.

— Mikor ez a nagyur kimegy a palotájából, négy páncélos autó kíséri s nem tudni, hogy melyikben ül ő. Aggályosan vigyáznak rá, mert tartanak a merénylőtől. Csang, ma a helyzet ura, hadserege 300.000 emberből áll, elfoglalta Mukdent s veszélyezteteti Pekinget. Nyilvánvaló, hogy császár akar lenni. Engem külön kihallgatáson fogadott, de semmi nevezetesen nem kö-zött. Páncélos autón vittek haza, nem azért mert az életemet féltették, hanem mert féltették azt a fényképét, melyet nekem ajándékozott és amely tábornoki díszegyenruhájában ábrázolja őt.

Londres meglátogatott egy kínai buddhista főpapot is, aki állatfejekkel ékes papjai között ült, ezek körülantolták, hogy a rossz szellemeket elűzzék mellőle. Száraz fű-máglyán elégettek egy ördögöt is.

Az író meghívták a kínai újságírók egy lakomára, ahol megtudta, hogy a köztársaságnak azért van császára is, az országgyűlés két elnökkel rendelkezik, három diktátor van, tizen-nyolc zsarnok, ezek kormányozzák a vidéket.

Csin-Csinben Csang csapatai menekültek, de némely csapatnak nincs se cipője, se nadrágja, mégis büszkén lépdelnek a kurtők szavára.

Mikor Pekingben Csang közeledtét jelezték, Vu-Pe-Fu tábornok ellenállást kísérelt meg ezer népfelkelővel és nyolc gépfegyverrel. A kínai főváros halálos rémületben volt. A nagy szállodák liftjei és pincérei tizenkettesével és tizennégyesével a felvonókba menekültek, melyeket két emelet között állítottak meg.

Eljegyzés. Bitó Julianna urnót eljegyezte Vass József ur Horgoson. (Mind-en külön értesítés helyett).

— Működik az adóprés. Szentáról jelentik: A szentái járási pénzügyigazgatóság területén november hó folyamán 6,350.000 dinár adó folyt be az államkincstárba.

— A noviszadi reformátusok háboruja. A Bácsmegeyi Napló november hó 26-án megjelent 325. száma közölte, hogy a református egyházmegye legfelsőbb bírósága Balog István volt noviszadi gondnokot az ellene emelt vádak alól felmentette. Kurcz Henrik kulai ügyvéd, az SHS királyságbeli református egyház gondnoka és az egyházi bíróság elnöke annak közlését kéri, hogy az említett harmadfokú ítélet nem mentette fel Balog István volt noviszadi református gondnokot, hanem bűnösségének kimondása mellett gondnoki tisztétől való elmozdításra ítélte és csak a másodioku ítéletnek a mellékbüntetésre vonatkozó részét változtatta meg akként, hogy a cselekvő és szenvedő választójogától Balog István nem fosztotta meg.

— **Mibe kerül az osztrák miniszterek hivatalos utazása?** Bécsből jelentik: Politikai gyűléseken és egyes lapokban azal vádolták az osztrák minisztereket, hogy tömörked pénz számolnak el hivatalos utazásokra, így gróf Aldofredi egy újságcikkben azt állította, hogy a múlt évben az osztrák államkincstár hatvanmilliárd papirkoronát költött a miniszterek ugynevezett hivatalos kiküldetéseire. Most a kormány hiteles költségvetési tételek alapján hivatalos közleményben tudatja, hogy tavaly a miniszterek utazásai 1.4 milliárdot emésztettek fel.

— **Norvégia Dániával egyidejűleg áttér az aranyparitásra.** A norvég valutát tudvalevőleg már csak 3% választja el az aranyparitástól és ezért sürgetik, hogy Norvégia Dániával egyidejűleg térjen vissza az aranyalapra. Dániában már törvényben is kimondották a visszatérést 1927 január 1-re. Norvégiában is megvan hozzá minden előfeltétel, mert a norvég bank deviza- és aranykészlete a békebeli 66 millióval szemben 235 millió koronára rug, az állami valutaalap is 125 millió, úgyhogy az áttérés külső segítség nélkül lehetséges lenne. Amennyiben Norvégia az aranyalaphoz való visszatérést elhatározná, rövidesen létrejöhetne ismét békebeli alapra a skandináv pénzümi Svéd-, Franciaország és Dánia között, amelyeknek valutája tudvalevőleg azonos pénzlábon alapul.

— **Karlsbad mellett leégett egy porcellángyár.** Karlsbadból jelentik: Hétfőn reggel a Karlsbad melletti Alt-Rohlauban az Epiag porcellángyár fűtőházában tűz ütött ki, amely a nagy szélben gyorsan terjedt és a gyár favázában bőséges táplálékot talált. A tűzoltók csak hat órai munka után tudták a tüzet lokalizálni és megakadályozni azt, hogy a veszedelem a falu közepén lévő üzem szomszédságára és a vasuti állomásra át ne terjedjen. A kár igen nagy, miután a cég az utóbbi időben nagy angliai és amerikai megbízásoknak igyekezett eleget tenni. A mintegy négyszáz főnyi munkásság más üzemekben nyer alkalmazást.

— **Háromszáz dollárt kapott egy varsói leánykereskedő egy-egy leányért Amerikában.** Varsóból jelentik: A rendőrség egy Rozanovszki nevű hírkedt leánykereskedőt tartóztatott le, aki temérdek lengyel leányt szállított Dél-Amerikába s olyan ügyesen dolgozott, hogy bár nemcsak a varsói, hanem egész Lengyelország rendőrsége hajszolta, nem sikerült kézrekeríteni. A lélekfár bevallotta, hogy a leányok szépségéhez képest 300—3000 dollárt kapott az áruért délamerikai leánykereskedőktől és dicsekedve ismerte be, hogy akárhányszor színelg házasságot kötött áldozataival, ha másképp nem tudta őket hálózába keríteni. Mindenféle ürügy alatt egy kis eldugott faluba vitte a kiszemelt áldozatot, ahol már értesítve volt a cinkostárs és papí ruhában megáldotta a frigyet.

• SVÉD VILÁGMARKA •

TRETORN

HÓ ÉS SÁRCIPŐ

1891

HELSINGBORG

TRETORN

Egy dárceitás:

Roth Armin cégnél.

— **Jurics Béla temetése.** Kedden délután három órakor temették el óriási részvét mellett a tragikus véget ért Jurics Bélát. A temetésen a szubotícai radikális párt, felsőbácskai vendéglősök egyesülete és más egyesületek kiküldöttjei nagy számban jelentek meg. A temetésen a hatóság részéről Gyorgyevics Dragoszláv polgármester és Evetovics Mátyás dr. helyettes-polgármester jelentek meg. A gyászszertartás után nagy tömeg kísérte a Rókusi temetőbe az elhunytat, ahol a családi sírboltban helyezték örök nyugalomra.

— **Davosban megnyílt a világ legnagyobb jégpályája.** Davosból jelentik: Hétfőn nyitottak meg a jégpályát, amelynél nincs nagyobb a világon. A megnyitó ünnepre messze földről tódult a közönség és már az első napon nyüzsgött az óriási jégpálya a temérdek korcsolyázóval.

— **Bulgáriában nem szüntetik meg a katonai ellenőrzést.** Szófiából jelentik: A bolgár kormány jegyzéket intézett a nagykövetek tanácsához s azt kérte, hogy szüntesse meg a szövetségi katonai ellenőrzést, miután Bulgária megfelelt a leszerelés kötelezettségeinek. Most jött meg a válasz Párisból, amely úgy szól, hogy a nagykövetek tanácsa a kormány kérését elutasította s éppen ellenkezőleg, felszólítja a kormányt, hogy a békeszerződés értelmében szállítsa le a hadsereg létszámát.

— **Felmetszette gyermekei hasát, mert elhagyta a felesége.** Prágából jelentik: Az északcsehslavóki Graber községben borzalmas családi tragédia történt. Mayer Ferenc negyvenéves vasutast elhagyta a felesége és a férfi megfenyegette az asszonyt, hogyha nem tér vissza hozzá, mindkét gyermekét, hétéves leányát és kétéves fiát megöli. Mayer hétfőn beváltotta fenyegetését. A két gyermek hasát felhasította és a gyilkosság után felakasztotta magát.

— **Leon Daudet szaval.** Párisból jelentik: Idestova két hete, hogy a francia fasiszták megrohanták az Action Française szerkesztőségi házat és mindent szétromboltak. A vizsgálóbíró hétfőn hallgatta ki Leon Daudet-t a támadás előzményei és részletei felől. Daudet a vizsgálóbíró előtt nagy beszédet tartott, mondván, hogy ne intézzon hozzá szaggatott kérdéseket, inkább összefüggően akarná előadni a történeteket. Élesen kikelt a francia fasiszták vezére, Valois és a párisi rendőrség ellen, amelynek védelmére az Action Française nem számíthat s azzal végezte, hogy emberei fel fognak fegyverkezni az önvédelemre s az első támadás esetén a fasisztákat revolverlövésekkel fogják fogadni.

— **Véres családi dráma egy szlavóniai községben.** Zagreből jelentik: A szlavóniai Mikanovci községben az elmúlt napon véres családi dráma játszódott le. Kablarovics Marijan földmives már régóta rossz viszonyban élt feleségével és annak nővérével. Az elmúlt este a földmives újból összeveszett feleségével. A verekedés hevében Kablarovics előrántotta revolverét és rálőtt feleségére, aki holtan rogyott össze, aztán sógornőjét vette célba, akit a golyó súlyosan megsebesített. A gyilkosság után Kablarovics bement a belső szobába és főbelölte magát.

— **Rossz-e a topcsideri vasút.** Beogradból jelentik: A főváros közelében nemrég kiépült Topcsider—Malakrszna vasutvonalat szakkörökben hibás trasszírozásnak találták és a nyilvánosság előtt éles bírálatban részesítették azokat, akik a vonal tervezésén és építésén dolgoztak. Ezzel kapcsolatban most Szávics Kiril, a beogradi egyetem technika fakultásának tanára, aki a vonal építése idején a vasutépítési igazgatóság főnöke volt, az egyetem rektorához levelet intézett, amelyben bejelent, hogy nyugdíjaztatását kéri a közoktatásiügyi minisztertől. Levelében kifejti, hogy a rosszakaratu kritika miatt nem akar tovább az egyetemen maradni, ahol eddig éppen a vasutépítést és trasszírozást adta elő. A közlekedésügyi minisztérium bizottságot küldött ki annak megvizsgálására, hogy történt-e hiba és Szávics tanár a bizottság előtt fog védekezni.

— **Nem fognak aranyat ásni a schönbrunni parkban.** Bécsből jelentik: Lewin szolgálatonkívüli százados varázsvesszéjével a schönbrunni parkban két olyan helyet talált, ahol szerinte alig 4—5 méter mélységben a török hódoltság idején elásott aranykincsek rejtőznek. A varázsvesszős kapitány állítólag már tökéletes érdekeltségre is szert tett, amely hajlandó volt az ásásokhoz szükséges pénzt előlegezni, de nem lesz semmi a dologból, mert Bécs város tanácsa nem adta meg az engedélyt a schönbrunni park felásásához. A városi tanács szakvéleményt kért a természettudományi társulattól és tudós szakférfiaktól, akik valamennyien arra a megállapításra jutottak, hogy a varázsvessző nem komoly dolog s így a városi hatóság elutasította kérésével Lewin kapitányt.

— **Halálos szerencsétlenség az aranylakodalmon.** A steierországi Fischbachban az agg Schneeberger-házaspár aranylakodalma összegyűlt az egész község népe a templomba. Az egyházi ünnep után az öreg házaspár kocsiúra ült és hosszú kocsisor követte. Az aranylakodalmas pár kocsiját elragadták a megbokrosodott lovak, a hetvennégy éves asszony kiesett a kocsiból és az után jövő szekerek átmentek rajta. A jubiláns matrona meghalt.

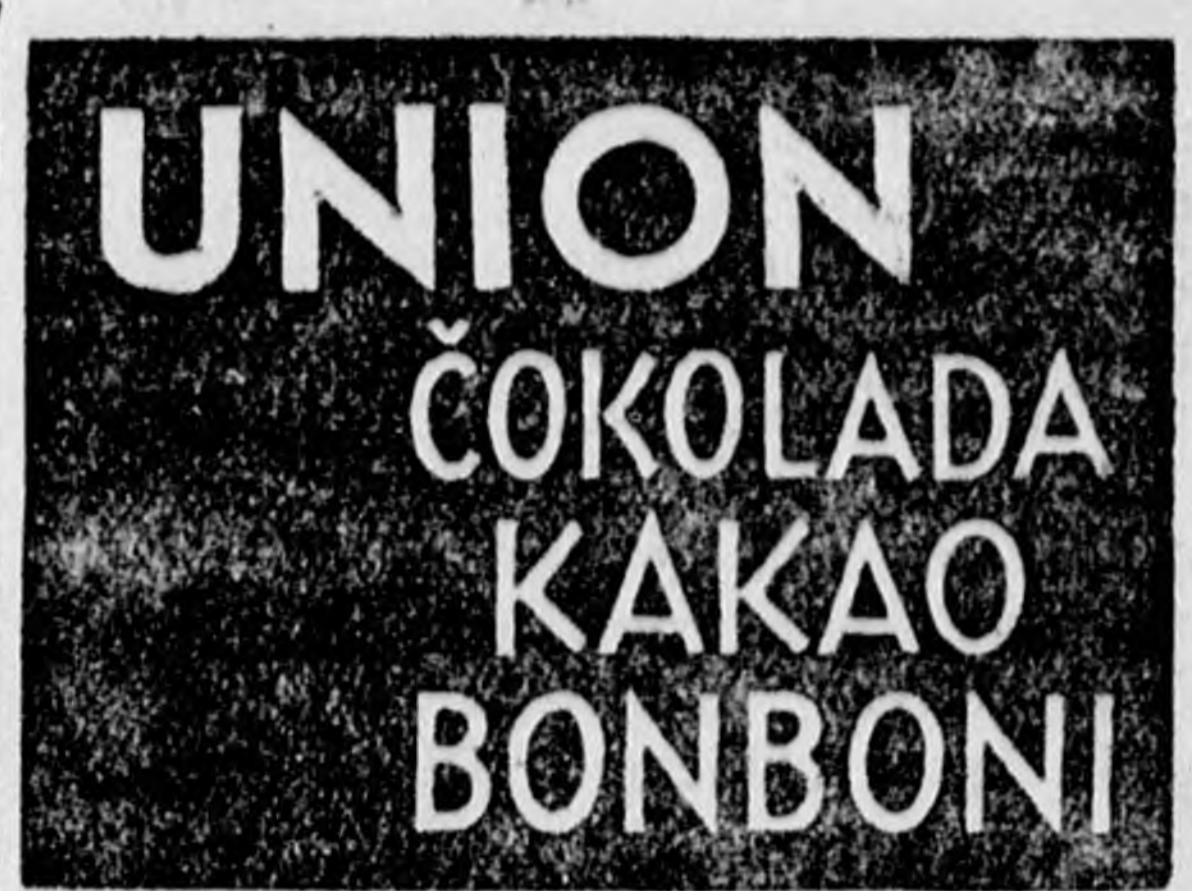
— **Az osztrák köztársaság elnöke filmen.** Bécsből jelentik: Hainisch Mihály szövetségi elnök hétfőn kettős minőségben volt a Kaerntner Kinoban, mint néző és mint filmszereplő. Elment egy tejpropaganda film bemutatójára, amelyen körülötte forog minden. A film címe: Erő és szépség. A vásznon megjelenik Jauern képe, egy gyönyörű mintagazdaságé, amely közudomás szerint az osztrák köztársaság elnökének kis birtoka. Az egyes képek bemutatják a párját ritkító mintagazdálkodás minden ágazatát, a pompás teheneket és a közepontban mindenütt Hainisch Mihály tesz-vesz, intézkedik és süriin issza köcsögből a tejet. Pufók arcú gyermekek, egészséges férfiak, tagba szakadt szép parasztleányok nyüzsgönek a filmképen annak bizonyosságul, hogy a tej erőt és egészséget ad. Ott ül a mozi kiszolgáló páholyában a köztársaság elnöke és gyönyörködött mintagazdaságának hü felvételeiben. A közönség természetesen felismerte Hainisch Mihályt és a film lepergetése után ovációt rendezett mellette.

— **Az »Ördög« becskerekeli reprize december 4-én este és 5-én délután lesz.** — **Jegyek előjegyezhetők Fischer és Luts-éknál, Velikibecsükben.**

— **Francia bankár, aki angol részvény vásárlására buzdít.** Párisból jelentik: A cherbourgi rendőrség letartóztatta az egyik cherbourgi banküzlet tulajdonosát, aki néhány nappal ezelőtt körlevelet intézett ügyfeleihez, amelyben arra szólította fel őket, hogy adják el valamennyi francia értékpapírjaikat és vegyenek angol részvényeket és angol állampapírokat.

— **Uj dróttalan távolbafényképezőt talált fel egy norvég mérnök.** Oslóból jelentik: Hemod Petersen norvég mérnöknek sikerült egy olyan rádióleadó-és felvevőkészüléket szerkeszteni, amely kristályból való és hihetetlen gyorsasággal, legalább hatvanszor gyorsabban, mint az eddigi rádiófényképező aparátusok továbbit fényképeket. Most mutatta be először a készüléket szakértők előtt és egy 120 négyzetcentiméternyi nagyságu képet egy perc alatt tisztán lehetett látni a felvevőkészülék korongjában.

— **Nagy tüzvész pusztított el egy szepességi falut.** Podolinból jelentik: A Podolin közelében fekvő Forbasz községet vasárnap rettenetes tüzvész pusztította el. Egy kocsi, akit gazdája előző nap állítólag igaztalanul bántalmazott, vasárnap délben bosszúból felgyújtotta gazdája csürét. A hatalmas szélviharban a tűz rendkívül gyorsan terjedt tova és mire a megriadt nép, amely javarész a templomban volt, kiszaladt a templomból, a falu már négy-öt helyen lángokban állott. Nyolc ház kivételével az egész falu leégett. A lakosság nyomora rettenetes, mert a gazdáknak csak kis része biztosította házat.

— **A bácskai szerb földmivespárt az ellenzékét támogatja a tartományi választásokon.** Szomborból jelentik: A bácskai szerb földmivespárt hétfőn este konferenciát tartott, amelyen elhatározták, hogy a tartományi választásokon az ellenzéki listát fogják támogatni. A párt egyébként erős agitációt fejt ki, vasárnap Sztanisicsen és Krnjaján, december 8-ikán Kupuzinán, Doroszlón és Bogojevón, december 19-ikén Szomborban és Bajmokon tart agitációs gyűléseket.

— **Négersors — Európában.** Bécsből jelentik: Cann Albert Sam délafrikai néger kereskedő, aki Bécsben pénz nélkül nagyarányu üzleteket bonyolított le, csalással vádoltan bíróság elé került. Cann nagyarányu szállításokat bonyolított le Afrika felé, de a hazája részére rendelt árukért csak értéktelen váltókkal fizetett, sok árut pedig hitelbe vásárolt. A feljelentések alapján a néger letartóztatott. Azok az Afrikából, Hollandiából, Franciaországból és Angliából érkezett iratok, amelyek a bécsi bíróság elé kerültek, azt igazolják, hogy az ötvenöt éves Cann, akinek a felesége angol nő és három mulatt gyermeke van, eddig tisztességes üzleteket kötött és mindenütt rendesen fizetett és pénzt nemrégben egy angol hajózási társaság összeomlásán vesztette el. A bíróság ítéletében kimondta, hogy a néger fizetéseképtelensége mulasztásra vezethető vissza és ezért Cann Albert Samot kilenc hónapi szigorú börtönrre ítélte, de a büntetést a vizsgálati fogsággal kitöltöttnek vette. A néger a kilenc hónapos vizsgálati fogság alatt teljesen összeroppan.

— **Uj ügyvéd.** Vernácsi István, szubotícai ügyvédjelölt a noviszadi ügyvédvizsgáztató bizottság előtt az ügyvédi vizsgát sikerrel letette.

— **Sebességet fokozó új találmányt szerelnek fel az olasz óceánjáró hajókra.** Milanóból jelentik: Az olasz kormány négyszázmillió líra költséggel két új óceánjáró hajóra, a Rexre, amely Nápoly és Newyork között és Duxra, amely Genua és Buyenos Ayres között bonyolítja le a forgalmat, egy olasz mérnök különleges új találmányát szerelteti fel, amely alkalmas arra, hogy a hajók sebességét fokozza. Így az új találmány segítségével a Nápoly—Newyork közti utat négy-öt nap alatt, a Genua—Buyenos-Ayres közötti utat hét nap alatt fogják a hajók megtenni. A találmány lényegét az olasz kormány titokban tartja, mert azt fel fogják szerelni a hadihajókra is.

— **Éredényelmesszesedésnél az orvosok a iódos és kovasavas Radeini vizet rendelik.** A vizet először gáztalanítani kell és csak úgy szabad inni.

— **Angol gyufagyárat alapítanak Svédországban.** Stockholmból jelentik: Angol tőkereszesedéssel hatalmas gyufagyárat akarnak létesíteni Jönköpíngben, úgy hogy a svéd gyufatrösznek a saját hazájában támad konkurrenciája. Az új vállalat alapítói úgy tervezik, hogy a részvénytőke teljes összegében 250.000 svéd korona, azonban a jelekből következtetve az érdeklődő pénzeszoportok 700.000 svéd koronát fognak befizetni. A stockholmi lapok, amelyek erről a vállalkozásról hírt adnak, kételkednek benne, hogy a jönköpíngi angol gyufagyár valóban gyufát fog gyártani, sokkal kézzelfoghatóbb, hogy a tervezőknek egészen más a céljuk. Arra számítanak, hogy a svéd gyufatrösz, amely óriási tőkék fölött rendelkezik, ezt a nekik kellemetlen gyufagyárat rögtön bucsás áron meg fogja váltani.

— **A sztaribecsei szerb dalárda harminc éves jubileuma.** Sztaribecséről jelentik: A sztaribecsei szerb iparosdalárda vasárnap ünnepelte fennállásának harminc éves évfordulóját. Délelőtt ünnepi istentisztelet volt a görögkeleti templomban, este a Central-szálloda színháztermében hangversenyt rendeztek, amelyen a szerb templomi dalárda és a magyar dalkör is résztvett. A hangversenyt táncmulatság követte.

— **Leütötték a boxmérkőzésben.** Londonból jelentik: Észak-Anglia junior-boxbajnokságáért tegnap volt a mérkőzés Hullben. Több pár minden baj nélkül mérte össze erejét s aztán került a sor Georges Hart-ra, a tavalyi pehelysúlyu boxbajnokra. Már-már úgy látszott, hogy fölényesen győzi le ellenfelét, mikor egy erős csapástól végigvágódott a porondon. A bíró kiszámolta a fizet és mert Georges Hart nem állott talpra, ellenfelét nyilvánította győztesnek. Sehogy sem lehetett eszméletre téríteni a földön heverő boxbajnokot, az orvos is hasztalan fáradozott élesztési kísérletekkel, végül kórházba szállították az ifjú bajnokot és ott, anélkül, hogy visszanyerte volna öntudatát, meghalt.

— **Orvosi hírek.** Dr. Kapamadžija Ž. szemspecialista december 1-től kezdve új rendelőjében Noviszad, Jovanović-palota (Njegoševa ul. 14. I., »Fehér Hájó« közelében) rendel.

— **Dr. Kosztolányi Árpád** rendelőjét Szudareviceva ul. 40. sz. alá helyezte. Rendel. d. e. 9—11, d. u. 3—5 és 7—8-ig.

A **Talmud Tóra Egyesület** folyó évi december 1-én délután fél 5 órakor Chanuka-ünnepünk alkalmából templomi ünnepélyt rendez, emlyre hittestvéreiket meghívja.

Lepedat i Jovanovics szuboticiai cég-nél sorsjegyek közül a november 29-iki huzáson a következő számok nyertek:

150.000 dinárt nyert: 22771.
5000 dinárt nyertek: 76779 191347.
1000 dinárt nyertek: 43545 84 71025
80072 97135 100287 101337 104994
119055 134801.

400 dinárt nyertek: 7127 9925 44 66
82 13814 73 16808 52 71 20641 58 69
81 22795 25491 95 27965 76 31501 25
59 67 84 34309 67 41046 41869 43642 86
48218 19 50536 52 93 51217 58 68 56190
57904 18 63136 67902 59 71074 96 72971
81 73118 29 50 52 90 80024 74 81167 78
84899 86433 91 87118 54 89721 90 92464
76 67117 28 99803 69 73 100219 92
101301 46 54 103008 24 32 112900 14 24
115658 92 119246 120033 37 76 100
124137 43 65 126267 127609 38 129479
130612 55 70 132908 133680 134834 54 72
80 137914 50 139318 32 41 142015 23
145542 50 53 60 146084 147787 148041
46 67 85 149825 27 78 87.

— **Sorozatos betörések** Kulán. Kuláról jelentik: Már hosszabb ideje napirinden vannak Kulán a betörések. Legutóbb Égető László pincéjét és raktárát fosztották ki. A csendőrség folytatja a nyomozást az ismeretlen tettesek ellen.

Urinők figyelmébe! Szinte lehetetlen olcsó árban készülnék angol és francia munkák elsőrendű kivitelben Weinert női divatszalonjában I., Paje Kujundžića 22. 8062

A **szuboticiai Gradjanska Kasina** (Polgári Kaszinó) szombaton, december 4-én helyiségeiben társasvacsora lesz, amelyre a kaszinó tagjait szívesen látja. Akik részt venni óhajtanak, szíveskedjenek a Kaszinóban jelentkezni.

Nagy érdeklődés az »Ördög« becskereki reprize iránt. Becskerekről jelentik: December negyedikén és ötödikén ismétlik meg Becskereken az Ördög előadását és az érdeklődés máris óriási. A becskereki közönség kultúrniszójának mértéke az, hogy a komoly színpadi irodalmat ilyen arányban támogatják a könnyű fajsúlyu operettekkel szemben. A nagy érdeklődés egyik főoka az a nagyszerű művészi játék, amelyet a darab minden szereplője produkált. Jegyek Fischer és Lutz cégnél előjegyezhetők.

— **Nyolcvan kiló szüzdohányt találtak.** Topoláról jelentik: Csantaviren a csendőrség letartóztatta Penovác Balázs csantaviri gazdát és Balassa Gáspár kocsiszt, akiknél nyolcvan kiló szüzdohányt találtak. A csendőrség jelentést tett az ügyről a monopóliagazgatóságnak, ahol megindították ellenük az eljárást, de addig is Balassa lovát és kocsiját elárverezték.

A **szuboticiai izraelita Nőegylet és Népkönyha** december 8-ikán a Bárányszállóban csokoládé délutánt rendez ének- és zeneszámokkal, táncrevüvel.

Az »Ördög« becskereki reprize december 4-én este és 5-én délután lesz. — **Jegyek előjegyzésben Fischer és Lutz-éknál.** Vel.-Becskereken.

Kraljevbregei pezsgő a vezető márká!

— **Hajál a rossz kritika miatt.** Londonból jelentik: Tragikus módon halt meg a minap Allen Upward angol író, aki regényeivel és elbeszéléseivel nagy olvasóközönséget gyönyörködtetett már két évtized óta. Különösen lélekboncoló témái érdekesek és a többi közt »A dominóklub« című regényével aratott nagy sikert. Utolsó regénye, amelynek »A bűn háza« címet adta, nem olyan érdekes, mint a többi és a kritika nagyon kedvezőtlenül fogadta. Az öreg író nagyon elkésérítette ez a sikertelenség és buskomorrá vált miatta. Az utóbbi időben teljesen visszavonultan töltötte napjait Wimborne mellett lévő villájában. Néhány nappal ezelőtt holtan találták meg dolgozószobájában: szívenlőtte magát. Irodalmi munkásságával nagy vagyonnra tett szert.

Chanuka-estély. Magas nivóju és érdekes Chanuka-estélyt rendez a Morriak december 2-ikán, csütörtökön este 9 órakor a Lloyd nagytermében. Az est fénypontját a világhírű szónoknak, dr. Ehrmann Salamonnak, az Aguda világszervezet Palesztina-központi elnökének, érdekes és tartalmas előadása fogja képezni, ami előre is óriási érdeklődést váltott ki a közönség körében. Ezenkívül lesznek még zene- és énekszámok. Beléptidij nincsen.

SZÍNHÁZ

A színház humora

Tristan Bernardnak egy darabját adták, melynek kivételesen nem volt a sikere.

Egyik barátja kért tőle egy zsölyt. — Sajnálom — mondotta Tristan — ezzel nem szolgálhatok. Csak egy egész zsölyvesort adhatok.

Egy másik barátjának, aki szintén jegyet kért tőle, ezt írta:

— Itt küldöm a jegyet, de kérlek, ha elmegy, végy magadhoz egy revolvért, mert ez a színház mostanában nagyon elhagyatott hely.

Egy óceánjáró hajón, mely Brazíliába vitt egy szintársulatot, a színészek megismerkedtek egymással.

— Én vagyok az első tenorista.

— Érdekes, én is az vagyok.

— Én is.

— Én is.

— Én is.

Őt első tenorista volt a társulatban, mind az öt ugyanazt a szerepet tanulta be, ugyanazt a szerepet játszotta.

Nem értették. Oda hívták az impresszáriót, aki így magyarázta meg a helyzetet:

— Ne tessék megijedni, uraim. Brazíliába megyünk. Nekem mindenesetre szükségem van egy első tenoristára s úgy értesültem, hogy ottan most sárgaláz járvány van. Az embernek előrelátónak kell lenni.

Guityry, a nagy színész egyedül ebédelt egy új vendéglőben. A fizetésnél elszörnyülködött, olyan borsosan számították föl az ételeket.

Odahívatta a tulajdonost.

— Ennyit számít föl nekem?

— Igenis, kérem.

— Hát nem ismer engem?
— Nem... Kihez van szerencsém?
— Én a kollégája vagyok.
— Jaj, ha tudtam volna... Azonnal leszámítok hetvenöt százalékot.
Guityry indult, a vendéglős kikísérte az ajtóig. Ott ezt kérdezte tőle:
— Szabad tudnom, melyik a vendéglője?
— Nekem nincs is vendéglőm.
— De hisz az előbb azt méltóztatott mondani, hogy kollégám.
— Igen — válaszolt Guityry.
És a fülébe sugta:
— Rabló vagyok. Mint maga...

Rameau, a nagy zeneszerző látogatásban volt egy hölgnél. Egyszerre fölugrik székéről s a kis kutyát, melyet a hölgy a térdén tartogat, szó nélkül kidobja az ablakon.
— Mit csinál? — rémülődött a nő.
— Hamisan ugatott — mondta nyugodtan a zeneszerző.

SPORT

Megrendezik

a Budapest-Szubotica városközi mérkőzést

Az MLSz delegátusa, Zsarnóczay János és a szubotici alszövetség által küldött bizottság közt kedd este lefolyt tanácskozáson elhatározták, hogy

a legközelebbi időben megrendezik a Budapest-Szubotica városközi mérkőzést.

A budapesti csapat, amelyet amatőrökből fognak összeállítani, Szubotican kívül Beogradban is vendégszerepel, ahol

a jugoszláv főváros válogatottja lesz az ellenfele.

A mérkőzések engedélyezése iránt a szubotici alszövetség a beogradi alszövetséggel közösen tesz lépéseket az illetékes hatóságoknál, melyeket remélhetőleg sikerül meggyőzni arról, hogy

a magyarországi csapatoknak a Vajdaság területén való vendégszereplése politikai szempontból sem tehet aggodalmas.

A szubotici alszövetségnek ebben a kérdésben hathatós támogatója Horvát Cvetkó főkapitány, aki az alszövetség és az MLSz delegátusának kijelentette, hogy

a maga részéről mindent megtesz, hogy a jugoszláv-magyar sportbéké létrejöhesse.

A városközi mérkőzéseket, melyek engedélyezésétől függ, hogy a magyar-jugoszláv sportérintkezés a jövőben zavartalan lesz.

valószínűleg még ebben az évben megtartják.

Pontos dátumot a konferencián nem tüzték ki, mert egyelőre az a legfontosabb, hogy a hatóságok végleges álláspontját megismerjék. Ha a hatóságok nem gördítenek akadályokat a mérkőzések megrendezése elé, a szubotici alszövetség nyomban érintkezésbe lép Budapesttel és megállapodik a végleges határidőben.

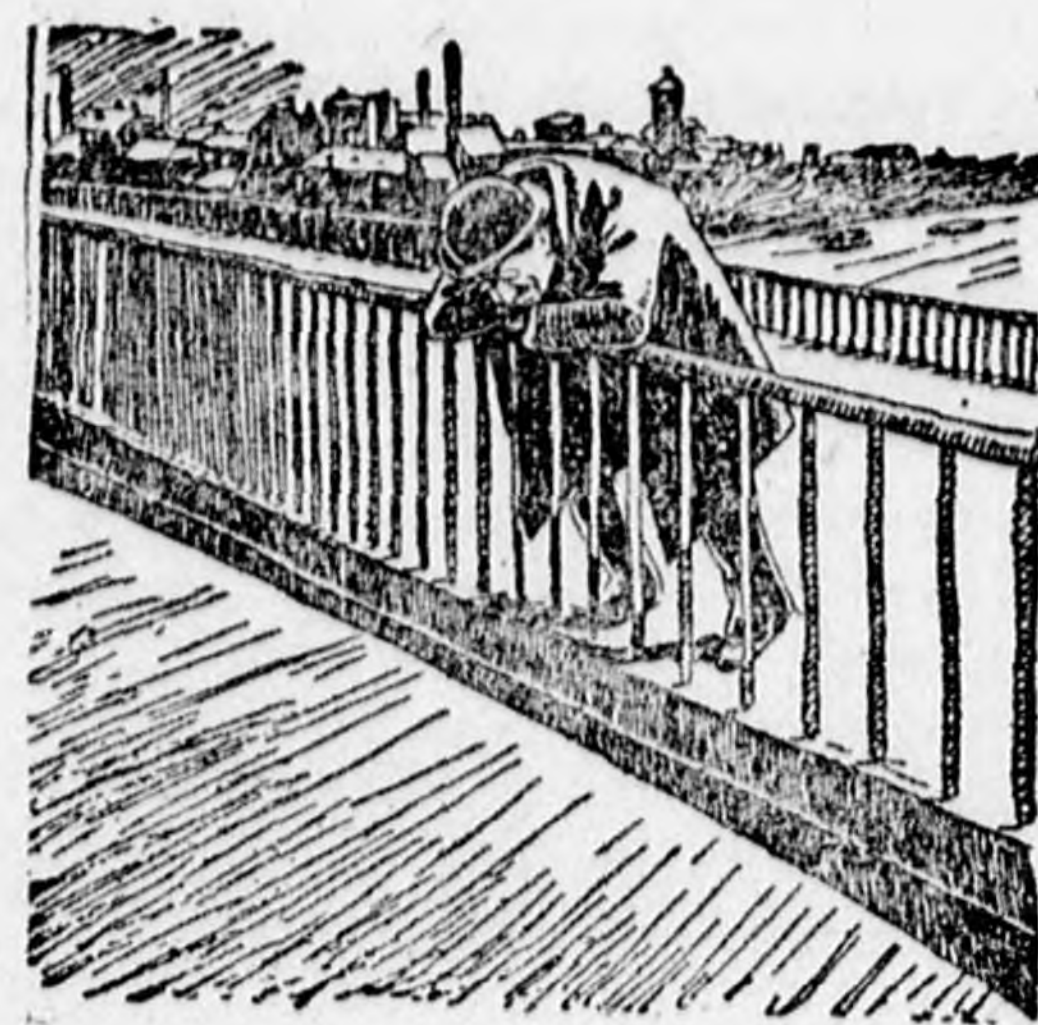
Bácska-Szubotici Sport. A szerdai államünnepen barátságos mérkőzést játszik a két csapat. Az érdekesnek ígérkező meccsen a Bácska a legutóbb Noviszadon sikeresen szerepelt együttesével, a kék-fehérek pedig a legjobb tizeneggyel szerepelnek. A mérkőzés a Bácska-pályán negyedháromkor kerül lejátszásra.

Kerékpárverseny. A szubotici Sport kerékpározói szerdán délután félkettőkor rendezik meg évzáró háziversenyüket a Sand-pályáján. A versenyen huszontöt kerékpáros vesz részt, valamennyien a Sport tagjai. A háziversenyen minden érdeklődőt szívesen látnak. Belépő díj nincs.

PANCSEVÓ:

Pancsevői SK—Trgovacski Omladina (Beograd) 6:1.
SK Bándt—Borac 3:1.

KINTORNA

Az életunt a hidon áll, nézi a vizet és magában morfondíroz:

— Nem, akkor mégis inkább csödbe megyek.

— Hogy van az Ella barátnőd?
— Oh, már nem barátnőm. Nem is beszélünk egymással. Legfeljebb megcsókoljuk egymást, ha találkozunk.

A vendéglős érdeklődik a vendégnél, hogy izlik-e a vacsora?

— Ha a liba olyan fiatal lenne, mint a sör és a sör olyan öreg, mint a liba, akkor azt mondanám, hogy izlik.

Két férfi találkozik:
— Hogy vagy? — kérdi az egyik.
— Rosszul. A volt feleségedet vettem el.

— Mikor?
— Négy héttel ezelőtt
— Ember, gratulálok.
— Mihez?
— Ehhez a kitartáshoz.

RÁDIÓ-MŰSOR

(A város melletti szám a hullámhosszt jelenti)
Csütörtök, december 2

Bécs (517.2): 11: Koncert. 16.15: Zenekari hangverseny.

Zagreb (275.2): 17: Koncert. A természettudományi társaság előadása. 20.30: Hangverseny. 21.45: Hírek, devizakurzusok, időjárás.

Milanó (315.8): 16.30: Jazzband. 20.45: Az »U. R. J.« hangversenye. 20.30: Jazzband.

Lipce (357.1): 18.30: Koncert. 20.30: Hangverseny.

Tudja Ön, hogy mi a Superautodyne? Ultraautodyne? Littlegeant?
Kérje még ma árjegyzékünket!
KONRATH D. D. SUBOTICA

London (361.1): 17.15: Jazzband. 19: Táncczene. 21: Hangverseny. 23.30: Táncczene.

Róma (422.6): 17.15: Zenekari hangverseny. 21: Színházi előadás.

Berlin (483.9): 16.30: Kamarazene. 21.15: Koncert. 22.30: Táncczene.

Budapest (555.6): 9.30, 12 és 15: Hírek, közgazdaság. 11: Citerakoncert. 17.02: Kamarazene. 18.45: Művészet. 20: Hangverseny.

Péntek, december 3

Bécs (517.2): 16.15: Koncert. 19: Hangverseny.

Zagreb (475.2): 20.15: Eszperantó-kurzus. 20.30: Kamarazene. 21: Hírek, devizakurzusok, időjárás.

Milanó (315.8): 16.30: Jazzband. 20.45: Koncert.

Prága (348.9): 10.20: Hangverseny. 16.20: Koncert. 20: »Daphnis és Chloe« Offenbach operettje.

Lipce (357.1): 16.30: Koncert. 20: Operaelőadás. 22.15: Táncczene.

Róma (422.6): 17.15: Jazzband. 21: Zenekari hangverseny.

Budapest (555.6): 9.30, 12 és 15: Hírek, közgazdaság. 11: Zongorahangverseny. 12.25: Dalok. 16.15: Mesék. 18: Cigányzene. 20.30: Bartók Béla hangversenye. 21.30: Kamarazene.

KÖZGAZDASÁG

Tervszerűen készítik elő a frank stabilizálását

Franciaországnak nagy devizatartalékai vannak külföldön

Párisból jelentik: A frank emelkedő irányzata a Petit Parisienne szerint pszichológiai okokra vezethető vissza. Franciaországnak a külföldi pénzügyi piacokon, különösen Newyorkban, Londonban és Amszterdamban nagy devizatartaléka van, amelynek teljes összege többszörösen felülmúlja a Morgan tartalékot. Ezt a tartalékot a francia kormány állandóan ugyanazon a szinten tartja, ami erős anyagi és erkölcsi támogatást jelent a frank számára. A lap megemlíti, hogy a frank javulásának állandóságát mindennél jobban bizonyítja az a tény, hogy hivatalos helyen a napokban megállapították, hogy az annak idején külföldre kimentett magánvagyon visszazömlök Franciaországba.

A pénzügyminisztériumban egyébként a legnagyobb gondossággal dolgoznak, hogy a frank stabilizálására a döntő percben minden készen legyen és addig ne történjen semmiféle zökkenés. Mihelyt a frank eléri azt a szintet, amely valószínűleg belső értékének megfelelően, a francia kormány azonnal stabilizálni fogja a frankot.

A kényszeregyezséget a pénzügyintézetekre korlátozzák

Elkészült a kormány új kényszeregyezségi tervezete

Becskekről jelentik: A becskekeri kamara, mint a *Bácsmegyei Napló* megírta, december 4-ikén tartandó plenáris ülésén foglalkozik a kényszeregyezés visszaállításának kérdésével és az igazgatóság javasoltni fogja, hogy a kormányhoz memorandumot intézzenek, amelyben kérik, hogy állítsa vissza a kényszeregyezési törvényt, azonban bizonyos módosításokkal. A bánati közgazdasági körök most úgy értesülnek, hogy a kereskedelmi miniszter már elkészítette a kényszeregyezési eljárásra vonatkozó törvényjavaslatot.

A javaslat legnagyobb meglepetése az, hogy a kényszeregyezési eljárás kizárólag a pénzügyintézetekre vonatkozik és a kereskedelmi és ipari vállalatokra nem terjesztik ki. Az egész törvénytervezet tulajdonképpen a betétesek érdekeit védelmezi. A tervezet első paragrafusa kimondja, hogy azok a pénzügyintézetek, amelyek betéteket elfogadnak és nyilvános számadásra vannak kötelezve, ha adósságokkal túl vannak terhelve, vagy fizetésekre kérik, a bíróságtól a csődönkívüli kényszeregyezés megindítását. Kérhetik ezt akkor is, ha már ellenük csődkérvényt adtak be, de a csőd még nincs elrendelve.

A felajánlott egyezségek kvóta nem lehet kevesebb negyven százaléknál. Az egyeztető bizottság határozza meg, hogy a betétek milyen összegben belül fizetendők ki száz százalékban. Ez az összeg legalább tízezer dinár, de nem lehet az ilyen kedvezően kiegyenlített követelés több az összes követelés felénél. A bank esetleg kérheti a két utolsó évi kamatok egészben, vagy részben való elengedését. A már megtett egyezségek ajánlat vissza nem vonható és meg nem változtatható, csupán az érdekelt hitelezők négyötödének hozzájárulásával.

Minden kényszeregyezéssel értesíteni kell a kereskedelmi minisztert, aki a betétek érdekében kormánybiztost nevezhet ki, akinek az összes kérdésben vétője van. A kényszeregyezési bejelentés előtt hat hónappal, vagy az eljárás alatt akár végrehajtásilag, akár önként eszközölt tulajdonjogelidegenítés az adós vagyona érvénytelen. Az adósok egyes hitelezőikkel folytatott külön megállapodásai érvénytelenek. Az ilyen módon vállalt kötelezettségek nem

is perelhetők. Ha a hitelezők szavazással az egyezséget elfogadják, bizottságot választanak, amely három rendes és három pótagból áll. Ez a bizottság a hitelezők helyett tárgyal, működik, pert indít, egyezséget köt stb.

Pasziv a jugoszláv külkereskedelmérlege

Az országos fővámgazgatóság most tette közzé az 1926. évi külkereskedelmé stazistikáját. A jelentés szerint Jugoszláviából október hónapban 18.944 tonnát vittek külföldre 818.860,71 papirdinár, vagy 74 millió aranydinár értékben. Az októberi kivitelben első helyet foglal el a gabona, 15,08 percenttel, a második helyen a szárított szilva áll 10,19 percenttel, a harmadik helyen pedig az árpa 9,56 percenttel. Az építőfa a negyedik, a sertés az ötödik, a tojás a hatodik, élő állat a hetedik helyet foglalja el. Az idei októberi kivittel szemben múlt év októberében 23,4 millió papirdinárral több értékű árut exportált Jugoszlávia; a visszaesés 4,15 percent sulyban és 3,3 százalék értékben. Az idei augusztusban és szeptemberben a visszaesés még nagyobb volt; az októberi javulást a szárított szilva fokozottabb exportja idézte elő.

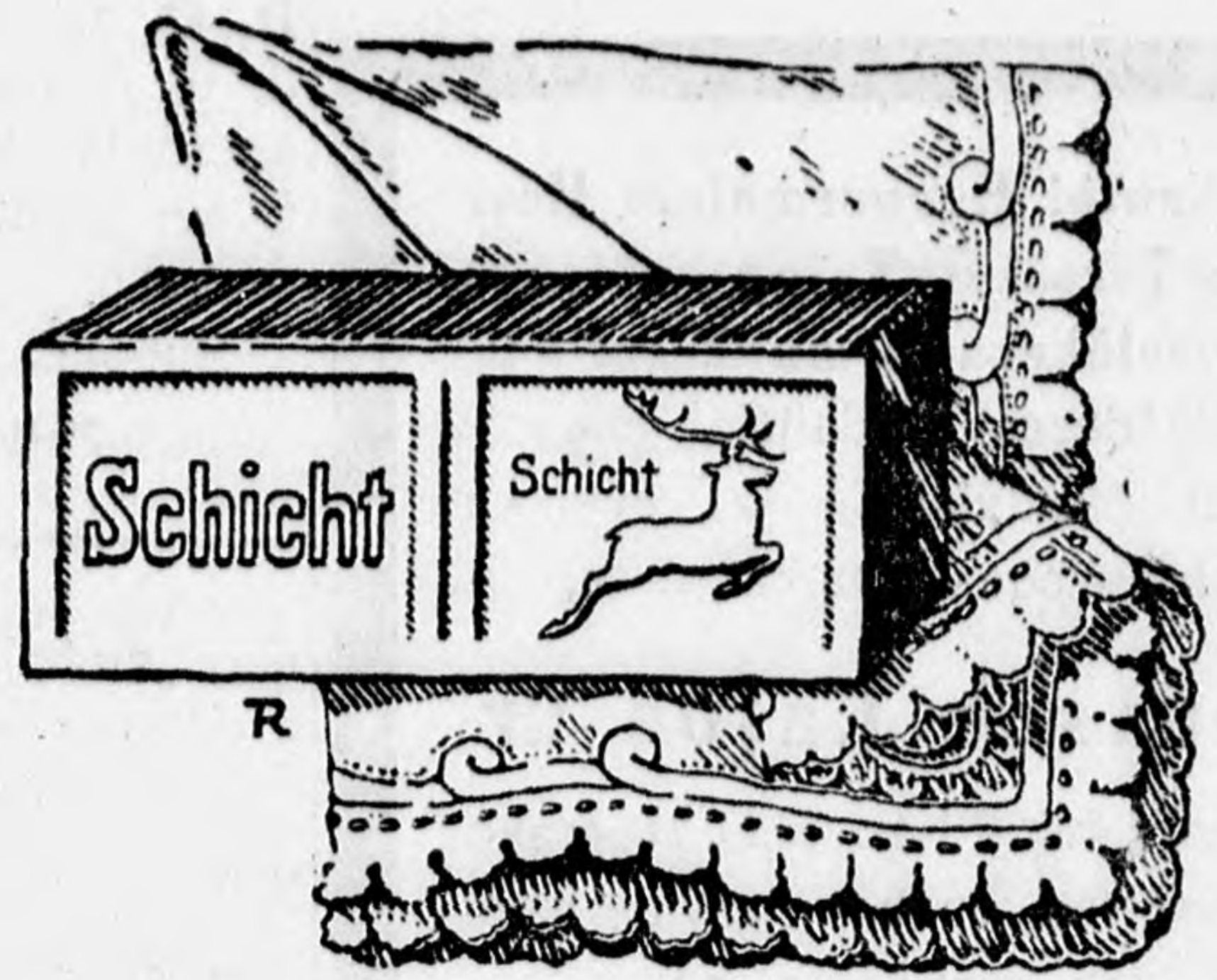
Az ország kivitele az év első kilenc hónapjában 4.085.154 tonnát sulyban és 6.399.428,924 papirdinárt tett ki. A múlt év első kilenc hónapjához viszonyítva javulás mutatkozik. 1925 októberében a külkereskedelmi mérleg passzívja 79 millió dinár volt; ezzel szemben az idén csak 55 millió a passzív.

A legfontosabb behozatali cikkek voltak a háromnegyedében: textilárúk 706,8 millió dinár, vas és érc 205,4 millió, gépek és elektrotechnikai felszerelések 148,3 millió, papír, könyv és kép 53 millió, háromez gyártmányok 121,7 millió. E behozatal az első kilenc hónapban kitett sulyban 329.938 tonnát, értékben 1.887.243,462 papirdinárt.

A jugoszláv külkereskedelmé passzívja 1926 első kilenc hónapjában 79 millió papirdinár.

A nyersbörkivitel felszabeditása. A londoni nemzetközi konferencia határozata alapján Bécsben december 8-ikán konferenciára gyűlnek össze mindazoknak az államoknak képviselői, amelyekben a nyersbörkivitel még mindig tilos, vagy pedig korlátozásoknak van alávetve. A konferencián az egyes kormányok is képviseltetik magukat és az előzetes tárgyalásokból kitűnt, hogy a nyersbörkivitel felszabeditása ellen most már senkinek sincs kifogása. A kötött forgalom sok országban egyenesen káros a gyáripari termelés érdekeire és azért maga a gyáripar is kívánni fogja a konferencián a nyersbörkivitel általános felszabeditását. Ugy látszik tehát, hogy a kötött forgalomnak ez az utolsó maradványa is a rossz emlékek közé kerül.

Angol pénzügyintézetek nem nyitnak többé fiókokat a kontinensen. A háborút követő években több angol pénzügyintézet a kontinens különböző piacain fiókokat nyitott, vagy mint az Angolbank: kibővítette a korábbi kapcsolatait és egyik-másik helyütt önálló intézett alakította át a régi telepét. Ugy látszik azonban, hogy a kontinensen való terjeszkedéshez fűzött reményeik nem váltak be. Erre enged következtetést a Times közgazdasági szemléjének az Anglo-International Bank újabb üzleti politikájáról szóló jelentése és ennek kapcsán az a megállapítás, hogy az angol pénzügyintézeteknek a kontinensen alapított fiókjai előnytelen üzletnek bizonyultak és a helyi intézetekkel folytatott versenyük egyáltalán nem volt eredményes. Sokkal helyesebb tehát, ha a jövőben inkább külföldi pénzügyintézetek képviselőit válasszák meg és e cél érdekében esetleg részvényérdekletet is vállalnak a szóban forgó intézeteknél, mintha fiókok nyitása útján a külföldi vállalatok konkurrensként lépnek föl a kontinentális piacokon.

Soha

sem találtatott egy darab Schichtzappan, amelyben csak a legcsekélyebb hamisítás is utánamutatható lett volna.

Soha

sem lett egy darab fehérenmü Schichtzappan által megrongálva.

Mindig

tiszta, jó és ártalmatlan a Schichtzappan

A Schichtzappan árát olcsóbbá tehetnénk, ha akarnánk: olcsóbb nyersanyagok és kevésbé gondos gyártás által.

Ezt azonban nem tesszük, mert jelszavunk marad:

„Schichtzappan a legjobb!”

Csakis Szarvas-jeggyel valódi.

TŐZSDE

Zürich, nov. 30. Zárlat: Beograd 9.15, Páris 19.175, London 25.135, Newyork 518.25, Brüsszel 72.10, Milanó 22.20, Amszterdam 207.25, Berlin 123 egynyelcad, Bécs 73 egynyelcad, Szófia 3.75, Prága 15.36, Varsó 58, Budapest 72.62, Bukarest 2.80.

Beograd, nov. 30. Zárlat: Páris 213, London 265.25, Newyork 56.64, Genf 1094.25, Milanó 244, Berlin 13.48, Bécs 799.5, Prága 168.15, Budapest 797.25, Bukarest 29.5.

Noviszdai terménytőzsde, nov. 30. Buza bácskai 287.5 dinár. Tengeri bánati új, garantált minőség 126.5—127.5 dinár, márciusra, áprilusra és májusra India paritás 157 dinár. Irányzat: lanya.

Szentaj gabonátőzsde, nov. 30. A keddi piacon a következő árak szerepeltek: Buza 275—277.50 dinár. Tengeri prompt 130 dinár. Hajóba rakva 132.50 dinár. Vasúthoz 132.50 dinár. December—januári 132.50 dinár. Március—áprilisi 132.50 dinár. Hajóba 135 dinár. Március—áprilisi duplikát kassza 145 dinár. Takarmányárpa 135—140 dinár. Sörárpa 150—152.50 dinár. Zab 125 dinár. Bab 150 dinár.

Szombori gabonátőzsde, nov. 30. Buza 270—285 dinár, Tisza hajó 285—290 dinár. Rozs 210—215 dinár. Zab bácskai 145—147.5 dinár. Árpa 160—165 dinár, tavaszi 175—190 dinár. Kukorica csöves bácskai november—decemberre 145—150 dinár, új prompt 122.5—127.5 dinár, új december—januárra 127.5—132.5 dinár. Bab új fehér 155—160 dinár, kézzel válogatott 165—170 dinár. Liszt nullás 440—470 dinár. 2-es 390—420 dinár, 5-ös 340—370 dinár, 6-os 270—290 dinár, 7-es 190—210 dinár, 8-as 130—140 dinár. Korpa 110—115 dinár.

Budapesti gabonátőzsde, nov. 30. A határidőpiacon az irányzat lanya, a forgalom meglehetősen élénk. A fokozódó kínálat miatt a buza 3000, a rozs 5000 koronával olcsóbbodott. Hivatalos ármegállapítások ezer koronákban: Buza márciusra 410—412.5, zárlat 410—415, májusra 411.5—414.5, zárlat 411.5—412, rozs márciusra 320—323, zárlat 319—320. A készárupiacon is lanya az irányzat, a buza és rozs 2500, az árpa 5000 koronával olcsóbbodott. Hivatalos árfolyamok ezer koronákban: Buza 375—402.5, rozs 297.5—300, árpa 235—255, sörárpa 320—340, köles 190—200, újtengeri 192.5—195, zab 227.5—240, repce 565—570, korpa 165—167.5, lucernamag 27—37, lóheremag 26—28.

Budapesti értéktőzsde, nov. 30. Magyar Hitel 324, Osztrák Hitel 126, Kereskedelmi bank 1210, Magyar cukor 1985, Georgia 254, Rimamurányi 156, Salgó 556, Kőszén 4370, Bródi vagon 70, Beocsini cement 1560, Nasic 1585, Ganz-Danubius 1870, Ganz villamos 1260, Roskányi 150, Athenaeum 250, Nova 374, Levante 175.

Csikágói gabonátőzsde, nov. 30. Buza decemberre 135.75, buza májusra 138.75, buza júliusra 132.25. Tengeri decemberre 70, tengeri májusra 79.5, tengeri júliusra 82.375. Zab decemberre 40.5, zab májusra 45.625, zab júliusra 45.5. Rozs decemberre 88.5, rozs májusra 96.5, rozs júliusra 96.

Nagy karácsonyi kiárúsítás!

50% árengedménnyel!

Antik poharak 50 dinártól,
Vitrinek 1000 dinártól
kezdve kaphatók

PALLAS régiségkereskedés
Subotica, Paja Kujundžićeva ul. 4.

NYILT-TÉR

A Senta Hengermalom Heszler és Társai R. T. igazgatósága, tisztviselőkara és munkásai mély megilletődéssel tudatják, hogy a vállalat főtisztviselője, 21 éven keresztül hűséges munkatársuk,

Deutsch Lajos ur

Sentán, f. hó 28-án éjjel 10 órakor életének 81. évében rövid szenvedés után csendesen elhunyt.

Nevezetben egy kötelességét mindig a legnagyobb odaadással teljesítő tisztviselőt és a legjobb kollégát veszítettük el, akinek emlékezetét mindenkor kegyelettel fogjuk megőrizni.

Munkás élete után adjon neki az Ur csendes nyugalmat!

Fájdalomtól megtört szívvel közöljük, hogy szeretett jó anyánk, nevelő anyám, testvérem, nagyanyánk, dédanyám, sógornőnk és rokonunk

Özv. Klein Mátyásné

gyilkos kezek által ejtett sebeibe f. hó 24.én hajnalban elhunyt.

Nyugodjék békeben!

„Nada“ Kiházasító Egyesületnek

Subotica

Az egyesület utalványa alapján a Városi Takarékpénztárnál házassági segélydíjainkat felvettük, fogadja a vezetőség ezuton köszönetünket.

Mária Bosnyák
Palmatičeva 49.

Kunzabó Lajos
Mišta Pitičeva ul. 28.

Meződi Józsefné
Kvaternikova 29.

Stevan Bornek
Majšanski Vinograd 189.

Zálogintézeti árverés

A Poljoprivredna i Založna Banka D. D. zálogosztálya f. év december 9-én d. u. 3 órakor saját helyiségében árverésre bocsátja mindazon zálogtárgyakat, amelyek f. évi szeptember 30-ig nem nyertek rendezést.

Subotica, 1926. november 30.

Poljoprivredna i Založna Banka D. D.

11094

zálogosztály

Alulírott ezuton mondok köszönetet a subotici „SREČA“ Jótékony Kiházasító Egyesületnek a részemre. járó segély pontos kifizetéseért.

Subotica, 1926. november 30.

11086

Zódi András

szűrszabó és lóokrokéreskedő

Bayer Aspirin tabletták

eredetiségükért és kiváló minőségükért

csak a valódi csomagolás (lapos doboz 6 vagy 20 tablettá tartalommal) a kék-fehér-piros védőbéllyel ellátva kezelkedik.

Minden más csomagolást saját ártalmában utasítsunk vissza

145 dinár

egy láda I-a

citrom

Schäffer Rózánál

fűszer és déligyümölcs kereskedő a főpostával szemben.

Telefon 573, 10327

Zongorák Pianók a világ legjobb márkái. Hosszú lejáratu részletfizetésre a legnagyobb raktár az országban

KAIN hangszerekészítő Subotica, Városháza épület.

Használt 10874

de jó állapotban levő 40-50 hl.

tölgyfakadakat

megvételre keres

Szabados keményítőgyár

Subotica

Palički put 130 Telefon 347

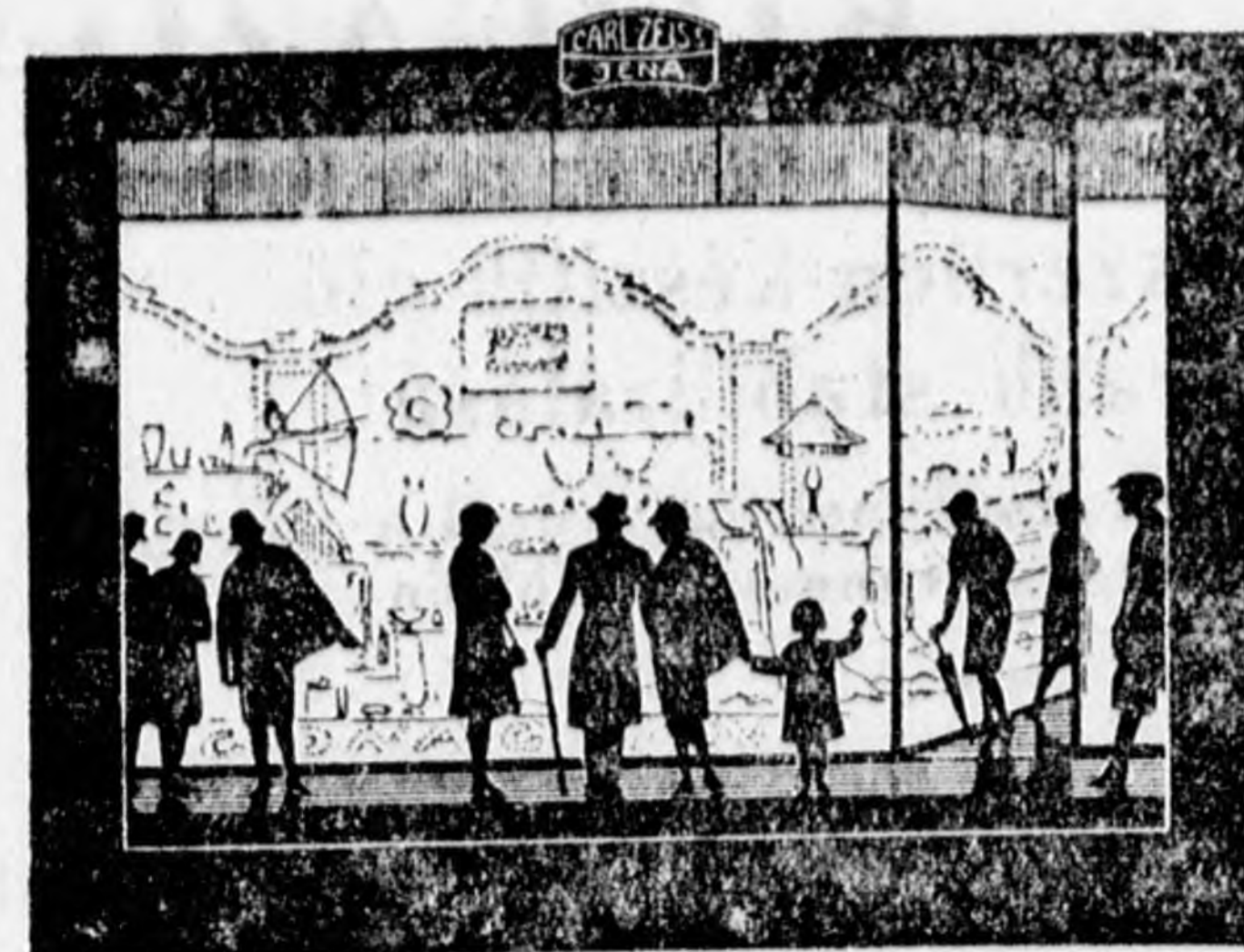
Perfektna

korespodentica

srpskog, njemačkog i madžarskog jezika

traži se. 11075

Ponude na upravu lista u Novom Sadu.

Zeiss tükörfény nem vakít!

Még mindig látunk kirakatokat mélyen lelógó világítótestekkel, sőt csupasz villamoskörtekkel megvilágítva. Az ilyen világítás vakít és a kirakat vesz hatásától.

Másként áll a helyzet a ZEISS tükörfénnyel; ez az egész világítási mennyiséget a kiállított árura veti, felkelti a kirakat előtt elhaladók érdeklődését és ösztönyszerűleg meg kell tekinteni mindenkinek a kirakatokat, amellet azonban nem vakít, az árut a legjobb világításba helyezi, segít az üzletet és a pénztárt megtölteni.

Most van itt az ideje, hogy ZEISS tükörfényvilágítást szereljen fel

ZEISS

TÜKÖRFÉNY

Kirakatok, üzlethelyiségek, irodák, műhelyek, termek és külső világításra.

Kapható minden szaküzletben.

Az új illusztrált „Belschau 406.“ kirakatvilágítás leírása és minden más felvilágosítás díjmentesen.

Zeiss tükörfényvilágítás képviselő

Fernand Bove Beograd

Knez Mihajlov Venac 14.

A legmodernebb férfi és női cipők raktáron

Mérték után a legdivatosab cipők angol és francia divattal szerint. Javítások olcsón és izlésesen

Altman cipőüzletében Subotica, Vilsonova ul. 16. Fazekas-ház.

A vajdasági zsidóság figyelmébe!

Dr. Ehrmann Salamont Frankfurt a. M.-ből, aki az egyetemes zsidóság egyik vezére és világhírű szónoka, sikerült néhány napos jugoszláv turnéra megnyerni, mely alkalommal, **holnap, csütörtök este 9 órakor a Lloyd nagytermében** a „Moriah“ Chanuka-estélye keretén belül rendkívül érdekes és ritka szellemi élvezetet nyújtó szónoklatot fog tartani.

A vajdasági, de különösen a **subotici zsidóság** erkölcsi kötelessége, hogy ezen illusztris vendég tiszteletére rendezendő estélyén **minél nagyobb számban jelenjék meg!**

Tegyünk bizonyosságot arról, hogy van bennünk kellő érdeklődés a céljainkat képező, mindnyájunkat érdeklő közügyeink iránt!

Mutassuk meg, hogy méltóan tudjuk fogadni nemzetünk nagy vezérét, **Dr. Ehrmann Salamont!** Elvárjuk tehát összes Testvéreinket, kiket szívesen látunk holnapi estélyünkön

a „MORIAH“ Vezetősége.

Beléptidij nincsen!

11096

Beléptidij nincsen!

A haj szépsége és bősége,

- Nincs hajhullás
- Nincs fejkorpa
- Nincs fejbőr-viszkelegység

Dr. Dralle

Nyírfa Hajviz-ének

állandó használatánál

Terakat viszontelárusítók részére. „ISIS“ R. T. „Georg Dralle“ osztály Zagreb, Palmotičeva ulica 66.

HANGSZERIPARTELEP

Karácsonyi és ujévi ajándéknak legalkalmasabb egy HEGEDŐ tokkal, vonóval és a hozz való kellékekkel **330 dinár.** A hegedű lehet 1/2, 3/4 és együtt 4/4-es. — Raktáron tartok quintisztizta hegedűhrokat. Javításokat bármilyen méretűt szakszerűen és pontosan eszközölök.

S. MACHNITZ, SUBOTICA
(Reichl-palota mellett) 10371

„KATZKI“ TŰZHELYEK

folytatógő IR-KÁLYHÁK felülmulhatatlanok

Kérjen árjegyzéket!
KATZKI, ZEMUN
Telefon: 169. 10413

Existencia

Jólmenő iparvállalat elköltözés miatt eladó. 4952

Érdeklődés: VOJVODINA 150.000 jelige alatt a kiadóhivatal továbbít.

Órakönyvelést

könyvek lefektetését és elanyagoltak rendbehozatalát magyar-német levelezést vállal a délutáni és es 1 órákra főkönyvelő. Megkeresések Kardos hirdetővállalathoz Novisad, Vilsonov trg 7. intézendők. 11021

A legmodernebb beszélőgépek, lemezek óriási választékban (slágerek), alkatrészek és kellékek legelőnyösebb árban kaphatók

Em. FISCHER, ZAGREB
SUDNIČKA UL. 3. ÉS JURISIČEVA UL. 5.
nagykereskedésében.
Képes ár- és lemezjegyzék ingyen 10202

Borbélyokfigyelmebe

Valódi bécsi mintájú masszív forgószéket 550 dinárért csak

SZÖLLŐSI JÓZSEF asztalosnál kaphat Subotica, P. Kujundžićeva ulica 20 9207

Mindenki figyelmebe!

Soha nem hallott

olesósággal kezdődik a karácsonyi vásár! SUGÁR BÉLA

divatáruházában Subotica, Aleksandrova 11

Francia és osztrák nőcipők	100 D-től 300-ig
Elsőrangú férfikalapok	60 „ 200 „
Kitűnő férficipők	150 „ 300 „
Angol zefir férfi-ingek	60 „ 200 „
Párisi selyem-nyakkendők	20 „ 120 „
Férfi félharisnyák	10 „ 40 „
Női harisnyák	10 „ 40 „
Zsebkendők	5 „ 30 „
Esernyők	50 „
Sétapálcák	20 „

Üzletvezetőt

keresek, önálló erőt szerb, magyar, német nyelvtudással. Pénztárkezeléshez 50-100.000 dinár kaucióval kell rendelkeznie.

Személyes jelentkezés.

Milorad V. Nikolić divatáruháza
Beograd, Knez Mihajlova 3.

29.000 PÁR BŐRCIPŐ! leszállított árakkal!

Női:

ezelőtt	129.— Din.
most	99.— Din.

ezelőtt	199.— Din.
most	169.— Din.

ezelőtt	269.— Din.
most	229.— Din.

Férfi:

ezelőtt	229.— Din.
most	199.— Din.

ezelőtt	269.— Din.
most	229.— Din.

prima lakkból	299.— Din.
---------------	-------------------

Gyermekek:

bőrből 22-24-ig	69.—
lakkból 22-24-ig	79.—

bőrből 25-28-ig	79.—
lakkból 25-28-ig	89.—

bőrből 29-34-ig	89.—
lakkból 29-34-ig	99.—

Mindenki lássa el magát míg a készlet tart! Tekintse meg kirakatainkat!

500 DRB. ÓRA INGYEN

Minden **IDOL-KREM** dobozban van egy betű az

szóból. Ha azokat összegyűjti és beküldi az üres dobozokkal együtt **jutalmul kap egy órát**

Kérje **mindenhol!** Ne fogadjon **el mást!**

Prva Jugoslavenska Kemična Fabrika D. D. **NOVISAD**

Lisztmolnárt

ki a malom szerelésben és a magörlésben teljesen jártas **azonnali belépésre kerekek.** Cím: **Rádió Reklám Jugoszlávija Subotica, Postafiók 48.**

VADÁSZOK!

A vadászfegyverek és löszerek lényegesen olcsóbbak lettek. Kérjék a legújabb, nagy kapas fegyverárjegyzéket.

V. BATA SIN SUBOTICA

vadászfegyver és löszer nagykereskedő cégtől. Az ország egyik legnagyobb és legjobban felszerelt **vadászati szaküzlete**
Vadászfegyvereinkért írásban jótállást vállalunk **Óriási raktár. Óriási választék. NAGYBAN. KICSINYBEN.**
Tegyen egy próbavásárlást. **VADÁSZTÁRSASÁGOKNAK KÜLÖN ÁRENGEDMÉNY**
Villanyerőre berendezett, nagy puskaműves mihelyünk, elsőrangú fegyvermester vezetése alatt áll.
Javításainkért teljes garanciát
Telefon 614. vállalatunk Telefon 614.

A tiszta, fehér és bársonysima **szép arc titka**

a nagyenyedi Kovács-arkenőes és borax-szappan
Kapható minden gyógyszerárban, drogériában és illatszertárban
Főlerakat: Hercl drogéria, Subotica Aleksandrova ul. 1., Beograd-szállóval szemben

Köszönetnyilvánítás.
Bogojević gyógyszerész urnak, Skoplje

Négy éven keresztül szenvedtem reumában és legutóbb, a betegség annyira súlyosbodott, hogy munkát sem tudtam vállalni. Az így előállt nyomor fölött kényte en voltam az a gondolat foglalkozni, hogy otthonomban, Priepelbe visszatérjek, miután azonban pénzem nem volt, emiatt hozzátartozóimhoz fordultam.
Legnagyobb meglepetésemre, azonban rokonaim pénz helyett **négy doboz „Ruski Melemet”** üdíték, amelyet a használati utasítás alapján felhasználtam. Nemsokára javulást éreztem és 20 nap múlva teljesen meggyógyultam, úgy hogy visszamaradtam és újra munkához láthattam. Épp ezért nem késsek az Ön nagyszerű gyógyszeréért köszönetet mondani és vagyok tisztelttel **Stojan Trifunović, Priepel.**
Buenos-Ayres, Argentína (Délamerika)

Jótállás a biztos eredményért!!!

REITTER OZKÁJ családjának **PATKÁNIN**

PATKÁNYIRTÓSZER

Egy doboz ára 15 dinár

Megrendelhető:
Patkánygyár (Torontáli Agrárbank RT.) Vel.-Beckerek
Viszonteladók Suboticán:
Herzl Drogeria, Kurtos Milos csemege- és fűszerkereskedés, Decsi Jenő gyógyszerár.
Vidéki viszonteladók:
Ada Wolf Soma vegyeskereskedés
Arač (Torontál) Veselinov gyógyszerár
Bajmok B. Jassa Bertalan vegyeskereskedés
Beltinci Ebensanger Jenő vegyeskereskedés
Bač-Petrovo (Golofon K roly gyógyszerár
Gantavir Krausz Mór vas- és fűszerkereskedés
Novisad Popity M. lán gyógyszerár
Kosta Živojnović, Higija drogeria
Nekovo (anató) Bárany Lajos gyógyszerár
Odžaci (Bačka) Rausch Ede vegyeskereskedés
Pančevo Dragutin Irasek drogeria
Sombor Fehér drogeria
Senta Bánffy Gyula gyógyszerár
Glücksthal Zoltán gyógyszerár
Jovanovits Vojislav gyógyszerár
Ormos Andor drogeria
St.-Kaniža Domokos János gyógyszerár
Stara-Moravica Facsar Albert vegyeskereskedés
Topola (Bačka) Balla Árpád kereskedés
Veliki-Bečkerak Kovács drogeria
Balla Richard drogeria
Kollarich Gábor gyógyszerár
Vinkovci Eisenstädter Adolf vegyeskereskedés
Vršeć Flórián G. és Fiai vegyeskereskedés
Kapható minden gyógyszerárban és drogériában **Írtásokat felelősséggel vállalunk.** 1045

SP. CIALIS ÜZEM **RÁDIÓ, AUTOMOBIL és STABIL AKKUMULÁTOROKBAN**

Ujjonan épít minden célú akkumulátor telepeket javít és tölt bármilyen gyártmányú a legjobb gyártmányu anyaggal, garanciával.
E szakmában bárkinek szaktanccsal szolgál
WILHELM LÁSZLÓ, PAŠIČEVA UL. 2.

Szőlőoltványok

2-3 éves gyökeres oltványok, egy éves amerikai gyökeres és sima vadveszők minden fajban valamint nemesített 2-3 éves gyümölcsfák megrendelhetőek
SÉVAR LÁSZLÓ
mintaszőlő és szőlőoltvány telepe
PETROVARADIN (Mača) Postafiók 17
(Lerakat a vasúti raktárral szemben) 328

HASZNÁLJA KI EZEN RITKA ALKALMAT AZ ENYHE IDŐJÁRÁS MIATT

a raktárunkon visszamaradt sok szép és elsőrangú téli árut **a karácsonyi elárusítással** kapcsolatban **beszerzési áron bocsájtjuk eladásra.** Férfi-, női- és leányk bábok óriási választékban. Párisi és berlini eredeti modelljeinkből **cca 240 drb van még raktáron, mely modelleket a vám leszállításával még beszerzési áron alul is elárusítunk.** Valódi angol szövethől. bélelt, hosszú téli férfi paletok finom szőrme sál gallérral **cca 160 drb 1400 dinár** míg a készlet tart. Mindennemű női szőrmebundák félárban kaphatók.
Mindenki használja ki ezen ritka alkalmat!
Róth Manó és Fiai Novisad
8332 **Oslobodjenja trg, Wagner palota.**

10814 **Naponta friss batteria gyári áron S. AD. ENGL SUBOTICA**

Visszonteladók **kérjék zseblámpa- és öngyújtó árjegyzékeket.**

REUMÁT

akutot vagy krónikust, csontfájdalmakat, nyílalát, sokat, nyakmerevedést, gyomorgörcsöket, fejfájást, szűz, ismét és mindennemű neuralgiát legbiztosabban gyógyít a

RUSKI MELEM

A beogradai közegészségügyi minisztérium által engedélyezett. Számtalan köszönőlevél igazolja kiváló gyógyerejét. A legolcsóbb ilyenmű különlegesség.
Kapható minden gyógyszerárban és drogériában, postai szállítású utánvétellel:

Dvorska Apteka Bogojević, Skoplje

Mindenki csak a PYRAM

cipőkrémet használja!

Előnyomtatót kézimunkákat előfestett gobelineket sablónokat

teljes előnyomdaberendezéseket legolcsóbb áron, gyorsan és pontosan szállítunk
Árjegyzéket kívánatra díjtalanul küldünk!
Kézimunka és Sablónipar
Budapest, VI., Dob-uca 30 9703

D. N. Jovanović
ügyvéd, Beograd, Terazija 3.

Végez mindennemű ügyvédi megbízást. Közbenjár bármely hatóságnál.

A legdivatosabb, a lecsikkesebb **bársonykalapokat**

„D a m e”

kalapszalomban kaphatók Karadžićeva ul. 14. (Báranyköz)
Reklámkalapjainkat **hihetetlen olcsón adjuk.**
Alakítások olcsón, szépen és gyorsan!
Vidékiek aznap kielégítetnek!

Selyem női harisnya 15-50 Din.
Női flór harisnya 18-
Női harisnya 8-
Bélelt keztyű 20-
Kötött kabát 85-
D. M. C. slingölő 1-25
Gyermekharisnya 5 din. feljebb

Legolcsóbban

Braća Littmann-nál

(Husplac) vásárolhat. **ÁRAINKRÓL GYŐZDJEK MEG!!**

Férfi zokni 7-
Zokni tartó 5-
Selyem nyakkendő 5-
Selyem sál 20-
Selyem sál 29-
Férfi ing fehér 50-
Férfi ing színes 63-
Din. " " " " " "

TÖLGYFA KOMLÓOSZLOPOK

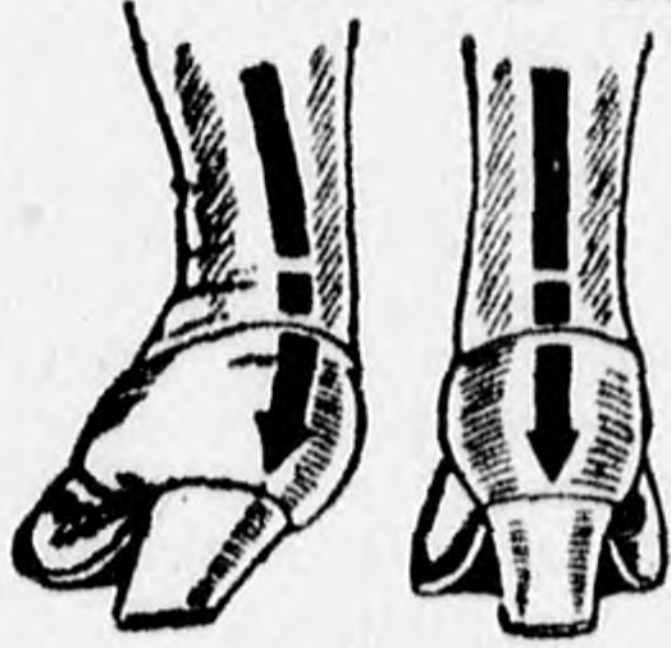
legolcsóbban minden hosszúságban és vastagságban kaphatók.

Erdőipari Társaságnál, Stari-Futog

Fájóslábuak!

Ludtalp
Lábboltozat
süllyedés
Lábellferdülések
Ferde járás
Sarokcsont elto-
lódás
Boka- és lábfej-
puffadás
Bütykök és bőr-
keményedések

Wizara

Fájdalmas járás, korai fáradtság érzés
egyedüli gyógyszere

a Dr. Block orvostanár rendszere szerint készült fémnélküli, szabályozható, világhírű

Wizara cipőbetét
megóvja az
egészséges
lábát

fenti bajoktól, könnyebbé,
rugalmasabbá s kitartóbbá

teszi a járást és megtartja a lábat eredeti
szép és egészséges formájában.

Kérdezze meg orvosát!

Zürichből meghívott orthopédista lábszakértő
minden érdeklődőnek

december 6-tól
december 11-ig

üzletemben **díjtalanul** rendelkezésre áll.
Használja ki a kedvező alkalmat és vizsgálta meg
a lábait

Roth Ármin cipőáruház

orthopédiai osztályában

Subotica

Friss banán

a husnál és tojásnál táplálóbb déligyümölcs,
dus cukortartalommal. Közvetlen behozatal
Los Palmasból.

Klein Géza és Fiai cég

fűszer- és csemegetereskedésben, Subotica

A legjobban bevált
„Lorber“-féle

komlószáritókat

ajánlja

Eckstein Henrik Novisad

a Jos. Lorber & Comp. Žalec

vezérképviselője.

Kivánságra szívesen küld prospektust és
ajánlatot.

Segéd a rőfösdivatáru szakmából,
úgyes elárúsító, aki kira-
katokat is rendez, a három nyelvet töké-
letesen bírja, azonnal felvétetik. Ajánlatok
eddiqi működése és életkora megjelölésével
„Jövő“ jellegre Kardos hirdetővállalathoz
Novisad, Vilsonov trg 7. küldendők. 11077

Cipészüzletemet

Cara Dušana ul. 5., saját
házamba (Vas Ádámmal
szemben) helyeztem át,
ahol mérték után a legolcsóbban és
a legújabb modellek szerint vállalkok rendelést

NAGY FERENC cipésmester

FELHIVÁS!

Raktárkészletemet felosztattam, hogy igen tisztelt
rendelőim igényeit jobban kielégíthessem, sőt
mérték utáni rendelésekkel
intenzívebben foglalkozhassam.

Ezúton hívom fel i. t. rendelőim figyelmét, hogy a

modern cipészet

minden technikájával felszerelt üzletemben a jövőben csak
mérték utáni rendelésre fogom készíteni cipőmet, amelyeket
a legújabb divat és a modern kényelem szerint nyújtok b.
vevőim rendelkezésére.

További szíves támogatást kérve, vagyok teljes tisztelettel,

RÓKA KÁROLY cipésmester

10310 Subotica, Zrinjski trg 2.

Kraljevbregi Pezsgőgyár és Pincészet

a közeledő ünnepekre

ajándék'adait újból forgalomba hozza.

Mindenki lássa el magát ezen válogatott elsőrendű italokkal!

1 láda tartalma: 2 üveg vörös pezsgő,

2 „ fehér „

5 „ rizling és

1 „ cognac.

Ára csak 450 Din.

Suboticán városi fogyasztási adóval együtt 530 Dinár.

Suboticán megrendelhető:

Farkas J., Schick Márton, Sugar Manó cégeknél.

St.-Kanizsán Fehér Ferenc banküzlet. 11098

A legutolsó párisi és berlini rádió-kiállítások slágerei "AUDION"

DEUTSCH G. mérnöknél

Novisad, Jermenska ul. 3. (Kis liman).

A legjobb **RÁDIÓLÁMPA „VATEA“** képviselése.

Rádió-átalakítások, szaktanácsadás, mindenfajta
alkatrészek, accumulator-töltések a legjobban és legolcsóbban.

TELEFON: 3-68.

10975

E.őnyomdát

legújabb rajzokkal
főlszerelve

olsón szállít

Bleier Márk

I. Jugosl. Előnyomda

Berendezési Gyára

— S E N T A —

Modern lakást

keresek

a központban bérbe vagy

örök áron. Cimeket a ki-

adóba kérek

„Földszintes“

jeligére. 10641

Vzletni
KÖNYVEK
Legjutányosabban
FISCHER ERNŐ
GRAFIKAI MŰINTÉZETÉBEN
SUBOTICA.

ABLAK ÜVEG

minden méretben legelőnyösebb

áron

Drag. Obradović

gyári lerakata Beograd

Kr. Milana 31. (Uroševa Pivnica).

Telefon 31-96. 9652

Tüzifa

I-a gyertyán, cser,
kőris, tölgyhasáb
keverve

36 dinár

I-a bükkhasáb **38 D.**

apritva és házhoz szállítva. Pontos mérés

Vujković J. és Társa fatelepén, Jukićeva 41. Telefon 669.

Tüzifa vagontételekben olcsó napi áron.

KORZO MOZI

Szerda—vasárnap
Régóta várt világrakció.
Az amerikai filmgyártás
mesterműve.
A filmtechnika csodája.
Fanamet film.
A tékozló fiu
Színezett remekmű 9 felvonásban
Főszereplő:
GRETE NISSEN
Amek a szerződött német
diva. Rendszeres előadás. Kato
zenei Vasárnap délután diákok-
nak fél 3 órakor mérsékelt
helyáru előadás.

LIFKA MOZI

Szerda—vasárnap
Szubotican először
Ártatlan Zsuzsi
Jean Gilbert operettje után
6 felvonásban.
Főszereplők:
Rencés Willy Fritsch
Dr. Pomerai H. Junkerman
Suzanne Lilian Harvey
Jackelin Ruth Weyer
A fél 9 órai előadás 5 gyö-
nyörű ballarina a párisi Dalcreuz
iskola módszerében előadja
Johan Straus zenekörtőlnek
Helyhely baletjét. — Rendes
helyáru. Karonazene. Vasárnap
fél 3 órakor d. előadás.

APRÓHIRDETÉSEK

Apróhirdetés egy szó 1 dinár, vastagbetűs és címszó
kétszeresen számít. Legkisebb apróhirdetés ára 10 din.
Csak felbélyegzett jellegű leveleket továbbítunk
Kérdésekérdezőkhez válaszbélyeg mellékelendő.

Ezek a

SORSÜLDÖZÖTTÉK

Aud Egede Nissen Bernhard Goetzke Mady Christians

Narodni Bioskop
(Telefon: 3.0)

Hétfőtől—szerdáig
A berlini „Ufafilm” ez dei remeke!
Imil Jannings, Emil Dagover és Werner Krauss
pompás együttese.
Molière világírta műve filmen:
„TARTUFFE” az alszent
originális vígjáték 5 nagy felvonásban. Ezenkívül mint kísérő
közöhangra Harry Piel. AZ IDEG NÉLKÜLI EMBER, kalandor-
 attrakció 7 felvonásban.
Caüttörtés—vasárnap. — Strogoff Mihály testvérképe. A
szézen kimagasló eseménye. Lya de Tutti eddig megjelent leg-
hatalmasabb filmje: A CÁR NÉVÉN. Monumental film hat
nagy felvonásban. Ezenkívül 2 felvonás vígjáték és 1 felv.
Pathe színes divat és táncmű.

Akadémia
végzett 28 éves fiatal-
ember, tartalékos tiszt,
jelenleg egy zágrabi nagy-
kereskedő könyvelő- és
levelező, önállósítás cél-
jából szép, fiatal, intelli-
gens és jó izraelita esz-
éből való úri leánnyal
házasságot kötne megfelelő
hozománnyal, esetleg be-
nősüléssel. Szíves ajánla-
okat továbbítás céljából
arkiadóhivatalba kér. 110 4

Elhelyezőirodában állást
keresnek: Irodakísasszony
perfekt levelező, nevelő-
nők, pincérek, minden
szakácsnő, udvaros, iroda-
szolga, kocsis. Kerestetik:
szobaasszony, pincérleá-
nyok, kaszírnök, Lang
agencúra, Subotica, Pa-
sićeva 3. I. 11099

Kovácsmester és patkó-
évtizedes gyakorlattal bíró
(volt önálló) állást keres
uradalmaknál, gyáraknál,
vagy bármilyen ipari üzem-
nél. Raktárnoki állást is
elvéllal. Bővebb felvilágo-
sítást a Royal-mozi ad
Novibecsejen. 10973

Molnár és gépészek fig-
yelmebe! Öregség miatt
eladom husz éve fennálló
ui automatikus motor-
malmom sikszítával, napi
teljesítmény 100 q, 10 évi
lefizetésre vagy életfogy-
tiglani ellátás ellenében,
buzában való fizetésre. —
Vevő tehát a valutahul-
lámzás ellen teljesen bizo-
sítottva. »Paulina«-malom
Morović (Srem). 11015

Órakovnévelést német, ma-
gyar levelezést elfogad
Aufilov Vazulné, Subotica,
Ferrum A. D. 11091

Finom téli angol raglán
nagy opozon gallérral, kö-
zép-termetre, olcsón eladó.
Aleksandrova 9. első ajtó
az udvarban balra. 11062

Apollo Novisad
November 1—5.
Szerdától—vasárnapig
Nyomorultak
(Les Miserables)
Viktor Hugó világhírű
regénye
2 részben
Mindkét rész egyszerre!
3 óras előadások!

LEVELEZÉS
Inzven mintacsomag!
Dostal toilette gyöngy-
rűből. Egyszeri használat
elég. Pattanás, mitesze-
szer, arcisztátlanság eltű-
nik. Bélyegre 1½ dinárt.
Kemikalija Novisad 144.
10590

Uioncok és szolgálatban
levők! Szakavatott egy-
nek pontos felvilágosító-
kat adnak katonai termé-
szeti, különösen sorozási,
szolgálati idő meghatározá-
sára és jogos esetekben a
szolgálatok megrövidítésé-
re vonatkozó ügyekben. —
Nemzetközi Iroda, Suboti-
ca, Aleksandrova 9. 11061

Kereskedősegéd a rőfős és
rövidáru szakmából azon-
nali belépésre állást ke-
res. Szíves megkeresése-
ket Gyetvay könyvkeres-
kedésbe Baimok. kérek.
11012

Kerekek iókarban levő 10
—14 HP magánjáró nvers-
olaimotort. Alánlatokat ár-
megjelöléssel Üveges An-
tal. B.-Topola kér. 10913

Füszérállványt és pultot
keresek megvételre. —
Cim: Tucic Károly. Ta-
vankut. 11054

Sára! Gyere haza. Megbo-
csátok ha 30 dinárért ve-
szel részemre egy pár
gyönyörű bokavédő-ga-
masnit Sugár Bélánál, Su-
botica, Aleksandrova ul. 11
11065

Fodrásznő, manikűröző-
nő, haivágó felvétetik. —
Elsőrangú munkaerők ad-
ják be ajánlataikat »Fri-
zeurski atellier« jelizére
a kiadóba. 10997

SZAKSZERŰ
FORDJAVÍTÁSOK

Mielőtt Fordját javi-
tásba adja, kérjen
tőlünk árajánlatot!

KLEIN GÉZA ÉS FIAI
AUTOR. FORDLERAKAT

MÁV gyártmányu 32—35
és 20—22 lóerős szivó-
gáz magánjáró, hozzá 48”
és 54” golyócsapágyu
MÁV egy és kétéves cséplő-
szekrények. 28—35 ló-
erős Lanz szelepes vezér-
művű magánjáró, hozzá
hároméves MÁV 54 go-
lyós cséplőgép. 15—18 ló-
erős Hoffherr magánjáró
hozza 42” egy éves MÁV
golyós cséplőgép. 10—12
lóerős angol gyártmányu
nyersolai lokomobil ui.
MÁS vállalkozás végett
azonnal eladó. Mészáros
Ádám Szubotica, I. Brozo-
va ul. 10. 10331

Teliesen új modern ebéd-
lőbutor és egy gyönyörű
üvegszillár utányosan el-
adó. Cim a kiadóban.
11058

HÁZASSÁG
Házasságot urikörökben,
ugy bel., mint külállamok-
ból is létrehozok a legna-
gyobb diszkrécióval. —
Marie Feies, Vel.-Kikinda,
Cara Lazara ulica br. 1625.
10984

Az Első Horgosi Paprika-
malom felvesz azonnali
belépésre oly SHS állam-
polgár fiatal molnár-gya-
kornokot, aki már a ma-
lomszakmában legalább 2
—3 évig működött és a
szerszámgepek kezelésé-
ben szaktudással bír. Ál-
lása állandó jellegű és ha
szakmájában beválik, 1—2
éven belül, mint üzem-
vezető főmolnár lesz al-
kalmazva. Kizárólag kom-
oly munkaerők jelent-
kezhetnek a vállalat iraz-
vatoságánál az eddigi mű-
ködést igazoló okmányok-
kal. 11074

Kertész, ki a gyümölcs-
és főzélékkertészethen jár-
tas s jó bizonyítványai
vannak, február elsejére
kerestetik. Ajánlatok a
Bácsmegeyi Cukorgyár,
Novivrbas címére külden-
dők. 11020

Ui ház a beltéren, mely
áll hét szobából: előszo-
ba, fürdőszoba, cseléd-
szoba, konyha, éléskam-
ra, fűskamra, mosókony-
ha, pince, házmesterla-
kás, ártezi kut és egy
hatvan méter hosszú és
nyolc méter széles, csu-
kott raktár 12 évi adó-
mentességgel eladó. Bő-
vebbet I. Brozova ul. 10.
10332

Üzletfelosztás miatt rak-
táron levő áruimat olcsón
kiárusítom. Levélpapir
dobozokban és mappák-
ban, karácsonvi és újévi
ajándékok, üzletkönyvek,
noteszek, füzetek, komi-
siókönnyvek, tinták, tafta-
pirok, blokkok, üveges és
tükrösállványok, üveges
pultok, és szekrények. —
Ugyanott egy 13—14 éves
kifutóleány, aki kézimun-
kázni tud felvétetik. Özv.
Székely Simonné Kralja
Aleksandrova ul. Halb-
rohr ház. 11085

Középkorú állami hivatal-
nok, házasság céljából
óhajtja jó megjelenésű
hölgy ismeretségét 35
évesig, ki a horvát nyel-
vet bírja. Vallás mellékes.
Hozomány megkivántatik.
Cim a kiadóban. 11083
Butorozott szoba kiadó.
IV., Zlatarićeva ul. 4.
11063

I-a kályhaszén
I-a diókoksz
I-a bükk és
gyertyánfa
aprítva, házhoz szállítva
legolcsóbban kapható
WEISZ DEZSÓ
fakereskedőnél
Peštaszka ulica 4. 10:34

Fiatal kereskedősegéd rő-
fős és divat szakmából,
szerb, német és magyar
nyelv bírással, állást ke-
res. Cim »Szorgalmas«
jelizére a kiadóba. 11040

4 HP petroleum motor
magánjáró szalagfűrés-
szel olcsón eladó. Cson-
ka Lajos Ferrum-gvár.
10962

KÜLÖNFÉLE
November 29-én elveszett
egy briliáns fülbevaló. Bes-
csületes megtaláló jutalom
ellenében adja le a kiadó-
hivatalba. 2965

Nyelvtanítás. Francia, né-
met, angol és szerb cso-
porttanítás havi 60 dinár-
ért, heti két órát. Új cso-
portok december 1-én kez-
dődnek. Jelentkezés min-
dennap Mr. Raynbird
Berlitz School, Miloš Obi-
lića (volt Bognár) ulica 4.
10906

Deutsches Fräulein mit
Jahreszeugnissen wird zum
sofortigen Eintritt zu 3
Kindern gesucht. Makso
Breuer, Novivrbas. 10915

Főmolnár több évi gya-
korlattal megfelelő állást
keres azonnali belépésre
bármilyen üzemben. Jasa
Ronisov, Boka (Banat).
11087

Lakóház Suboticanak leg-
forgalmasabb főuccáján
cca 400 □-ól területtel,
valamint raitalevő hízla-
da (száz disznó hizlalásá-
ra alkalmas), istálló, fél-
szer, hidmérleg és egyéb
melléképületekkel eladó
és azonnal beköltözhető.
Sertéshizlalók és nagy-
gazdák részére kiválóan
alkalmas. Cim a kiadóban.
10837

Disznóvágást, huszfűstölést
elvéllal Horváth Imre hen-
tes, VI., Madiarska ul. 19
10373

Azonnali belépésre a rő-
vidáru szakmát értő férfi
vagy női kiszolgálót ke-
res. Cim a kiadóban.
11089

Ügves manikűrözőnőt, aki
jó tud ondolámi, vagy
egy női fodrászt azonnal
felveszek. Gverman Pál
hölgyfodrász. Velikibecs-
kere. 10937

VÉTEL-ELADÁS

Paflan részletfizetésre
gvári áron, heti vagy ha-
vi fizetésre. Raktáron
klokt és vatta minden
mennviségben, paplanok
minden színben és minő-
ségben 140.— dinártól fel-
tebb, paplan-varrás 55.—
dinár. Buliovčić Béláné
Német Margit paplanos,
Subotica, Pašićeva 8. —
Edeynyiac. Gözfürdő so-
rán. 9549

Ui zongorák raktára Som-
borban. Bécsi és berlini
gyártmányu zongorák ál-
landó nagy választékban
vannak. Bármilyen javi-
tások olcsón és szaksze-
rűen lesznek elkészítve.
Harkai Ferenc zongoraké-
szítő, Sontai ut 2. 10222

Lakóház Suboticanak leg-
forgalmasabb főuccáján
cca 400 □-ól területtel,
valamint raitalevő hízla-
da (száz disznó hizlalásá-
ra alkalmas), istálló, fél-
szer, hidmérleg és egyéb
melléképületekkel eladó
és azonnal beköltözhető.
Sertéshizlalók és nagy-
gazdák részére kiválóan
alkalmas. Cim a kiadóban.
10837

Elemek, zseblámpák, ön-
gyújtók, rézkarnisok nagy-
ban, I. Windlinger Mari-
bor, Jurčićeva ul. 11.

Student pharmaciai kará-
csonvi szünetre kisegítőül
aiánkozik. Szíves meg-
keresést kér Lémányi Ist-
ván Subotica, Frankopan-
ska ul. 42. 11090

Délszerbiai négyvagonos
malom keres Diesel-motor
kezelésében és szerelésé-
ben feltétlenül jártas gé-
pészt azonnali belépésre.
Fizetés 3000 dinár, lakás,
fűtés, világítás és liszt.
Utiköltséget beválás ese-
tén átköltözködés után
megtérítjük. — Csakis
elsőrangú szakerők aiánl-
koznak. — Aiánlatok
»Szakértő« jelizre alatt a
kiadóhivatalba intézendők.
10949

1 drb 7. sz. kétajtós Wert-
heim-kassza, külön belső
páncél Avensor eladó. Za-
grebačka 17. Subotica.
11092

Lakodalmas torták
50 dinártól kezdve, cuk-
rászütemény 2 dinár
Jan csek cukrász
Preradovićeva 8. 10988

Elveszett kedden este a
Lifka-moziban egy sárga
bőr ridikül. A megtaláló a
ridikült megtarthatia, csak
a benne levő kulcsokat
adja le **Varga Flóriánnál**,
a gimnázium mellett, ahol
iutalomban részesül.
10859

Tökelegérv hosszabb gya-
korlattal és hentessegé-
dek felvétetnek. Csak el-
sősorú munkaerők jelent-
kezzenek. Ugyanott ví-
dédi tanoncok felvétet-
nek teljes ellátással. —
Korhecz hentes Subotica.
10829

Kocsist megbízható jó
bizonyítvánnyal felvesz
fakereskedő. Cim a kiadó-
ban. 10969

Házhely a Paie Kúundzi-
ca ul. 47. szám alatt azon-
nal eladó. 11092

Van szerencsém nagyér-
demű vevőim tudomására
hozni, hogy Vilsonova ul.
22. sz. alatti bor- és szesz-
áru intézetemet palacko-
zott árukra is kiteriesz-
tettem és hogy azokat fe-
lette utányosan áron bo-
csáitom forgalomba. Rak-
táron tartok vagy tízféle
likört, melyek azonos mi-
nőségűek a francia crem-
likörökkel. — Tearumot,
amely egyenlő a legjobb
angol rummal, továbbá
liutomorski és kralievbreg-
gi palackborokat és pez-
szoikat. T. vevőim tájé-
koztatására egytizedliteres
palackokat töltöttem, me-
lyeket feleáron szolgál-
lok ki kóstolóul. Frank
Sándor. 10999

Uccai butorozott szoba
kiadó. VI., Sienkivićeve
(Grécz) ulica 11. 11033